

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး
ကြေညာစာတမ်း နှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်
ကလေးအလုပ်သမား၏ ဓာတ်ပုံများ

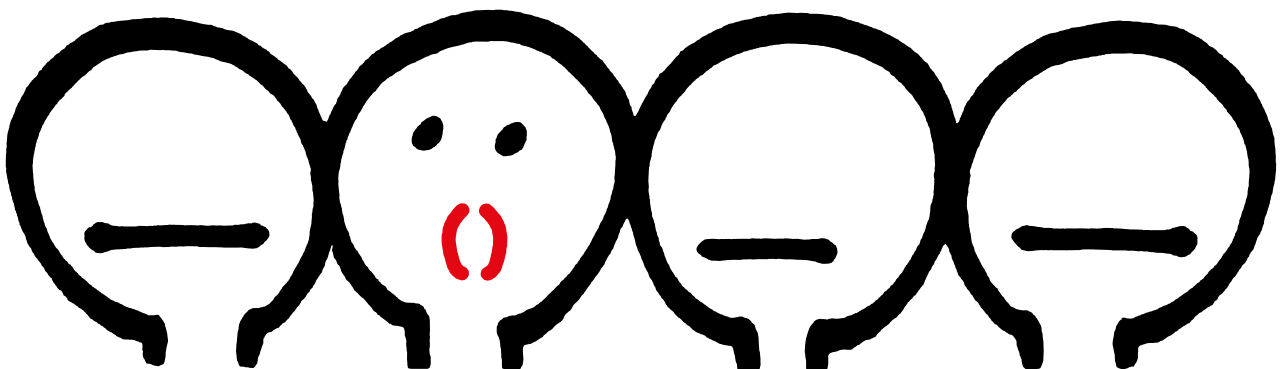

International
Labour
Organization

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း နှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် ကလေးအလုပ်သမား၏ ဓာတ်ပုံများ

ကလေးအလုပ်သမားကို ရပ်ပစ်

ပညာရေး၊ အနုပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး
လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့်ကလေးများ၏အခွင့်အရေးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

ကလေးအလုပ်သမားကို ရပ်ပစ်

ပညာရေး၊ အနုပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများမှ
တဆင့်ကလေးများ၏အခွင့်အရေးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး
ကြေညာစာတမ်း နှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်
ကလေးအလုပ်သမား၏ ဓာတ်ပုံများ

မူပိုင်ခွင့် - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ၂၀၁၇

ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေခြင်း ၂၀၁၇

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ထုတ်ဝေမှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့်ရေးရာ သဘောတူညီချက် အမှတ် (၂)မှ အချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ထုတ်ဝေထားသည်များမှ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ကောက်နုတ်ဖော်ပြမှု များအတွက် ရင်းမြစ်ရယူရာနေရာကို ဖော်ပြ ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းများအတွက် ILO ထုတ်ဝေခြင်းဆိုင်ရာဌာန (အခွင့်အရေးများနှင့်လိုင်စင်ဆိုင်ရာ)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံး၊ CH -1211၊ ဆွစ်ဇာလန်သို့ လည်းကောင်း သို့မဟုတ် rights@ilo.org သို့ အီးမေးလ် ပို့၍ လည်းကောင်း လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံးမှလည်း ထိုသို့ လျှောက်ထားမှုများကို ကြိုဆိုပါသည်။

ပြန်လည်ထုတ်ဝေခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်များရရှိထားသည့် စာကြည့်တိုက်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော မှတ်ပုံတင်ထားသူများ သည် ၎င်းတို့ကို ခွင့်ပြုထားသည့် ထုတ်ဝေခွင့်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ပါအချက်များနှင့်အညီ မိတ္တူပွား ဖြန့်ဝေရမည်ဖြစ်သည်။ သင်၏နိုင်ငံတွင် ရှိသော ပြန်လည်ထုတ်ဝေခွင့် ဆိုင်ရာ မူပိုင်ခွင့်များကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် www.ifrro.org သို့ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။

IPEC

ပညာရေး၊ အနုပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ကလေးများ၏အခွင့်အရေးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း (SCREAM) - ပညာရေး ပစ္စည်းများ/ အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအစီအစဉ် (IPEC) - မြန်မာ - ILO , ၂၀၁၇

ISBN: 9782-831294-2-92- (Print), 9789-831295-2-92- (Web PDF)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ILO အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအစီအစဉ်

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်း ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ Supporting children's rights through education, the arts, and media (SCREAM): Education Pack (ISBN 9784-113240-2-92-), Geneva, 2002; အခြားသော ဘာသာစကား ၂၀ ဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ http://www.ilo.org/ipcec/Informationresources/WCMS_IPEC_PUB_1559/lang--en/index.htm.

ထုတ်ဝေမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များအတွက် ILO ၏ ကတ်တလောက်ထားရှိပို့

မှတ်စု

ဤစာစောင်သည် ပညာရေး၊ အနုပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ကလေးများ၏အခွင့်အရေးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း (SCREAM)- ပညာရေး ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ IPEC မှ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုတိုးမြှင့်ရန် အလို့ငှာ ဤထုတ်ဝေခြင်း၏ အပိုင်းအားလုံး သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုမှု သို့မဟုတ် ဆီလျော်အောင်ပြုပြင်ခြင်း၊ ထပ်မံထုတ်ဝေခြင်း၊

ပြန်လည်ပုံနှိပ်ခြင်းများပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်း ထားသည်။

ဤပညာရေး ပစ္စည်းကို အီတာလီ အစိုးရမှ ထောက်ပံ့ထားသည့် IPEC စီမံကိန်း INT/99/M06/ITA ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ၂၀၀၂ ခုနှစ် တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေမှုအတွက် ရံပုံငွေကို အမေရိကန်နိုင်ငံ အလုပ်သမားရေးရာဌာန မှကျခံပါသည် (Project MMR/1310//USA)။

ဤထုတ်ဝေမှုသည် အမေရိကန်အလုပ်သမားရေးရာဌာန၏ မူဝါဒများ သို့မဟုတ် အမြင်ရှုထောင့်များ၊ အမေရိကန်အစိုးရမှ ထောက်ခံခွင့်ပြုထားသည့် ကုန်သွယ်ရေးအမည်နာမများ၊ စီးပွားရေးထုတ်ကုန်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများကို ညွှန်းဆို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားခြင်းမဟုတ်ပါ။

ILO ထုတ်ဝေမှုများတွင် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ချက်ခန့်ထားမှုများမှာ ကုလသမဂ္ဂ၏ အစဉ်အလာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပြီး ထည့်သွင်းတင်ပြသည့် အကြောင်းအရာများသည်လည်း မည်သည့်နိုင်ငံ၊ ဧရိယာ သို့မဟုတ် နယ်ပယ် သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်များ၊ ယင်းနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အကန့်အသတ် တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေအကြောင်းခြင်းရာများ အပေါ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ညွှန်းဆို ဆောင်ရွက်ထားခြင်း မဟုတ်ပါ။

သုံးသပ်တင်ပြသည့် ဆောင်းပါးများ၊ လေ့လာမှုများနှင့် အခြားသော အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါရှိသည့် အယူအဆ ထင်မြင်ချက်များသည် ၎င်းတို့ကိုရေးသားသူများအပေါ်တွင်သာ လုံးဝသက်ဆိုင်တာဝန်ရှိပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ရုံးမှ ထိုဖော်ပြချက်များအပေါ်တွင် ထောက်ခံအကြံပြုခြင်း မပါဝင်ပါ။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အမည်များကို ကိုးကားဖော်ပြခြင်း များသည် ILO ရုံးမှ ထောက်ခံတင်ပြထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ ထိုသို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ လုပ်ငန်းများ ၏အမည်များကို မဖော်ပြခြင်းသည်လည်း ထည့်သွင်းရန် သဘောတူကြောင်း ပြသခြင်းမဟုတ်ပါ။

ILO မှထုတ်ဝေမှုများနှင့် အင်္ဂလိပ်တယ်နည်းပညာဖြင့် ထုတ်ကုန်များကို အကြီးစား စာအုပ်ရောင်းဝယ်သူများနှင့် အင်္ဂလိပ်တယ် နည်းပညာ ဖြန့်ဝေမှု ပလက်ဖောင်းများမှ တဆင့် ရရှိနိုင်ပြီး ilo@turpin-distribution.com မှလည်း တိုက်ရိုက် မှာယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။

အချက်အလက်များပိုမိုရယူလိုပါက www.ilo.org/publns သို့မဟုတ် ilopubs@ilo.org သို့ဆက်သွယ်ပါ။

www.ilo.org/ipcec သို့ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပါ

PDF ဖြင့်သာ ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

ပညာရေး၊ အနုပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး
လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့်ကလေးများ၏အခွင့်အရေးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
ကလေးအလုပ်သမားကို ရပ်ပစ်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြေညာချက်များနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

- ၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း
- ၂။ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်
- ၃။ အိုင်အယ်လ်အို ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၁၃၈
- ၄။ အိုင်အယ်လ်အို ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ် ၁၈၂
- ၅။ လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အိုင်အယ်(လ်)အို ကြေညာစာတမ်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ညီလာခံ အစည်းအဝေးကြီးက လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းကြီးကို အတည်ပြု၍ ကြေညာလိုက်ရာထိုကြေညာစာတမ်းကြီး၏ စာသားသည်နောက်စာမျက်နှာ များတွင် အပြည်အစုံပါရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ရာဇဝင်တင်မည့် ကြေညာချက်ကို ပြုလုပ်ပြီးနောက် ဤညီလာခံအစည်းအဝေးကြီးက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ အားလုံးအား ထိုကြေညာစာတမ်းကြီး၏ စာသားကိုအများပြည်သူတို့ ကြားသိစေရန် ကြေညာပါမည့်အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင်နိုင်ငံများ၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်မြေများ၏ နိုင်ငံရေး အဆင့်အတန်းကို လိုက်၍ ခွဲခြားခြင်း မပြုဘဲအဓိကအားဖြင့် စာသင်ကျောင်းများနှင့် အခြားပညာရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် ထိုကြေညာစာတမ်းကြီးကို ဖြန့်ချိ ဝေငှ စေရန်၊ မြင်သာအောင် ပြသထားစေရန်၊ ဖတ်ကြားစေရန်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်း ဖော်ပြစေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည့် အကြောင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဆင့်ဆို လိုက်သည်။

စကားချိုး . . .

လူခပ်သိမ်း၏မျိုးရိုးဂုဏ်သိက္ခာနှင့်တကွ လူတိုင်းအညီအမျှခံစားခွင့်ရှိသည့် အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ် ပြုခြင်းသည် လူခပ်သိမ်း၏လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှု၊ ငြိမ်းချမ်းမှုတို့၏အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးများကို အရေးမထား မထိလေးစား ပြုခြင်းသည် လူခပ်သိမ်း၏ အကျင့်သိက္ခာကို ချိုးဖောက် ဖျက်ဆီးတတ်သည့် ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်သော အပြုအမူများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟပြောဆိုနိုင်မှု လွတ်လပ်စွာ သက်ဝင် ယုံကြည်နိုင်မှု၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ချို့ငဲ့ခြင်းတို့မှ ကင်းလွတ်စွာ အသက်မွေးနိုင်မှုတို့ကို ခံစားရယူနိုင်စေမည့် လောကတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာရန်အရေးကို လူခပ်သိမ်းတို့က မိမိတို့၏ အထက်သန်ဆုံးသော လိုလားချက်ဆန္ဒကြီးအဖြစ်ဖြင့် ကြွေးကြော် ကြေညာပြီးဖြစ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

လူခပ်သိမ်းတို့သည်၊ တရားလက်လွတ် နှိပ်စက်က လူပြုမှု၊ အုပ်စိုးမှုနှင့် ဖိစီး ညှဉ်းပန်းမှု တို့ကို နောက်ဆုံး မလွဲသာ မရှောင်သာ လက်နက် စွဲကိုင်ကာ တော်လှန်ခြင်း၊ ပုန်ကန်ခြင်းမပြုစေရန်၊ လူ့အခွင့်အရေး များကိုဥပဒေဖြင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံ အချင်းချင်း ချစ်ခင် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုတိုးတက်စေရန် ကြံဆောင်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်တို့သည် မူလလူ့အခွင့် အရေးများကို လည်းကောင်း၊ လူ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို လည်းကောင်း၊ ယောက်ျား မိန်းမတို့၏ တူညီသည့် အခွင့်အရေးများကိုလည်းကောင်း၊ လေးစားယုံကြည်ပါသည်ဟုကုလသမဂ္ဂတွင် ထပ်မံ၍ အတည်ပြု

ပြီးသည်ပြင်၊ လူမှုကြီးပွား တိုးတက်ရေးနှင့်တကွ ပိုမို လွတ်လပ် ကောင်းမွန်သော လူ့ဘဝ အဆင့်အတန်းတို့ကို မြှင့်တင်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီး ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတို့သည်ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်း၍ လူ့အခွင့်အရေးများကိုလည်းကောင်း၊ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့် အခွင့်အရေးများကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့တဝှမ်းလုံးတွင် ရှိသေလေးစားကျင့်သုံး စောင့်စည်း ကြခြင်းကို အားပေးမည်ဟု ကတိပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊

ထို့ကြောင့်

အထွေထွေညီလာခံ က

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းကို လူတိုင်း အဖွဲ့ အစည်းတိုင်းသည် အစဉ် နှလုံးသွင်းလျက် ကမ္ဘာ တဝှမ်းလုံးတွင် အဆိုပါ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ် ခွင့်များကို ရှိသေလေးစားကြစေရန် ဆုံးမ သွန်သင်ခြင်းဖြင့် အားထုတ် ကြရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ထိုနိုင်ငံတို့၏အာဏာပိုင်အတွင်းရှိ နယ်ပယ်ဆိုင်ရာ တိုင်းသူပြည်သား များအား အဆိုပါ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထိရောက်စွာ သိမှတ်ကျင့်သုံး စောင့်စည်းကြစေရန် ပြည်တွင်းပြည်ပဆိုင်ရာ တိုးတက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့် အားထုတ်ကြရမည်ဟုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်ပြီးလျှင် လူ့အခွင့်အရေး များဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်းကို နိုင်ငံခပ်သိမ်း၊ လူ့ခပ်သိမ်းတို့ တပြေးညီစွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ကြစိမ့်သောငှာ ယခုထုတ်ပြန် ကြေညာလိုက်သည်။

အပိုဒ် ၁

လူတိုင်းသည် တူညီ လွတ်လပ်သော ဂုဏ်သိက္ခာဖြင့် လည်းကောင်း၊ တူညီလွတ်လပ်သော အခွင့်အရေးများဖြင့် လည်းကောင်း၊ မွေးဖွားလာသူများ ဖြစ်သည်။ ထိုသူတို့၌ ပိုင်းခြား ဝေဖန်တတ်သော ဉာဏ်နှင့် ကျင့်ဝတ် သိတတ်သော စိတ်တို့ရှိကြ၍ ထိုသူတို့သည် အချင်းချင်း မေတ္တာထား၍ ဆက်ဆံကျင့်သုံးသင့်၏။

အပိုဒ် ၂

လူတိုင်းသည် လူ့အခွင့် အရေး ကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေး အားလုံး၊ လွတ်လပ်ခွင့် အားလုံးတို့ကို ပိုင်ဆိုင် ခံစားခွင့်ရှိသည်။ လူမျိုးနွယ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အသားအရောင်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကျား ၊ မ ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဘာသာစကားအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးယူဆချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားယူဆချက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံနှင့် ဆိုင်သော သို့တည်းမဟုတ် လူမှုအဆင့်အတန်းနှင့် ဆိုင်သော ဇစ်မြစ် အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာ ဂုဏ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မျိုးရိုးဇာတိအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြား အဆင့်အတန်း အားဖြင့် ဖြစ်စေ ခွဲခြားခြင်းမရှိစေရ။

ထို့ပြင် လူတစ်ဦး တစ်ယောက် နေထိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ သို့တည်းမဟုတ် နယ်မြေဒေသ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဖြစ်စေ စီရင်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဖြစ်စေ တိုင်းပြည် အချင်းချင်း ဆိုင်ရာဖြစ်စေ၊ အဆင့်အတန်း တစ်ခုခုကို အခြေပြု၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသနယ်မြေတစ်ခုသည် အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် လွတ်လပ်သည် နယ်မြေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုလသမဂ္ဂ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ထားရသည့် နယ်မြေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့် အာဏာတို့ တစိတ်တဒေသလောက်သာ ရရှိသည် နယ်မြေ စသဖြင့် ယင်းသို့ သော နယ်မြေများ ဖြစ်သည်ဖြစ်သည် ဟူသော အကြောင်းကို အထောက်အထား ပြု၍ သော်လည်းကောင်း ခွဲခြားခြင်း လုံးဝ မရှိစေရ။

အပိုဒ် ၃

လူတိုင်း၌ အသက်ရှင်ရန်လွတ်လပ်မှုခွင့်နှင့် လုံခြုံစိတ်ချခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၄

မည်သူ့ကိုမျှ ကျေးကျွန်အဖြစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစေအပါးအဖြစ်၊ နိုင်ငံထက်စီးနင်း စေခိုင်းခြင်း မပြုရ၊ လူကို ကျေးကျွန် သဖွယ် အဓမ္မ စေခိုင်းခြင်း၊ အရောင်းအဝယ် ပြုခြင်းနှင့် ထိုသဘော သက်ရောက်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှကို ပိတ်ပင် တားမြစ် ရမည်။

အပိုဒ် ၅

မည်သူ့ကိုမျှ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ လူမဆန်စွာ ဂုဏ်ငယ်စေသောဆက်ဆံမှု မပြုရ၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြစ်ဒဏ် ပေးခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် ၆

လူတိုင်းတွင် ဥပဒေအရာ၌ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အဖြစ်ဖြင့် အရာခပ်သိမ်းတွင် အသိအမှတ် ပြုခြင်းကို ခံယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် ၇

လူအားလုံးတို့သည် ဥပဒေအရာ၌ တူညီကြသည်အပြင်၊ ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကို ခြားနားခြင်း မခံရစေဘဲ တူညီစွာ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤကြေညာ စာတမ်းပါ သဘောတရားများကို ဖီဆန်၍ ခွဲခြားခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ခွဲခြားခြင်းကို လှုံ့ဆော်ခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ကင်းလွတ် စေရန် အကာအကွယ်ကို တူညီစွာ ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၈

ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက သော်လည်းကောင်း၊ အခြား ဥပဒေက သော်လည်းကောင်း လူတိုင်းအတွက် ပေးထားသည့် အခြေခံအခွင့်အရေး များသည် ချိုးဖောက် ဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရလျှင် ထိုသို့ ချိုးဖောက်ဖျက်ဆီးသော ပြုလုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နစ်နာချက် အတွက် ထိုသူသည် နိုင်ငံဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တရားရုံးတွင် ထိရောက်စွာ သက်သာ ခွင့်ရနိုင်စေရမည်။

အပိုင်း ၉

မည်သူမျှ ဥပဒေအရ မဟုတ်သော ဖမ်းဆီးခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ချုပ်နှောင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ပြည်နှင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ မခံစေရ။

အပိုင်း ၁၀

အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများကို အဆုံးအဖြတ်ခံရာတွင် လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုကြောင့် တရားစွဲဆိုစီရင် ဆုံးဖြတ်ခံရာတွင် လည်းကောင်း၊ လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်သော တရားရုံးတော်၏ လူအများ ရှေ့မှောက်တွင် မျှတစွာ ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းကို တူညီစွာ ခံစား ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုင်း ၁၁

(၁) လူအများ ရှေ့မှောက်၌ ဥပဒေအတိုင်း စစ်ဆေး၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့် အချိန်အထိ ပြစ်မှုနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်း ခံရသူတိုင်းသည် အပြစ်မဲ့သူဟူ၍ ယူဆခြင်းခံထိုက်သည့် အခွင့်အရေးရှိသည်။ ထိုအမှုကို ကြားနာစစ်ဆေးရာဝယ် စွပ်စွဲခံရသည့် ပြစ်မှုအတွက် ခုခံချေပနိုင်ရန် လိုအပ်သော အခွင့်အရေးများကို ထိုသူအား ပေးပြီး ဖြစ်စေရမည်။

(၂) လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား နိုင်ငံဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုမမြောက်သော လုပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုအရ ဆွဲဆိုပြစ်ပေးခြင်း မပြုရ။ ထို့အပြင် ပြစ်မှုကျူးလွန်စဉ်အခါက ထိုက်သင့်စေနိုင်သော အပြစ်ဒဏ်ထက်ပိုမိုကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်ကို ထိုက်သင့်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုင်း ၁၂

မည်သူမျှ မိမိသဘောအတိုင်း အေးချမ်းလွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခြင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ မိသားစုကို သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ နေအိမ် အသိုက်အဝန်းကို သော်လည်းကောင်း၊ စာပေးစာယူကို သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေအရ မဟုတ်သော ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်း မခံစေရ။ ထို့ပြင် မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာ ကိုလည်း အထက်ပါအတိုင်း ပုတ်ခတ်ခြင်း မခံစေရ။ လူတိုင်းတွင် ထိုသို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမှ သော်လည်းကောင်း၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းမှ သော်လည်းကောင်း ဥပဒေအရ ကာကွယ် ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုင်း ၁၃

(၁) လူတိုင်းတွင် မိမိ၏နိုင်ငံ နယ်နိမိတ် အတွင်း၌ လွတ်လပ်စွာ သွားလာ ရွှေ့ပြောင်း နိုင်ခွင့်၊ နေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၂) လူတိုင်းတွင် မိမိနေထိုင်ရာ တိုင်းပြည်မှ လည်းကောင်း၊ အခြားတိုင်းပြည်မှလည်းကောင်း ထွက်ခွာ သွားပိုင်ခွင့်ရှိသည်အပြင်၊ မိမိ၏ တိုင်းပြည်သို့ ပြန်လာ ပိုင်ခွင့်လည်းရှိသည်။

အပိုင်း ၁၄

(၁) လူတိုင်းသည် ညဉ့်ပန်း နှိပ်စက် ခံနေရခြင်းမှ လွတ်ကင်းရန် အခြားတိုင်းပြည် များ၌ အေးချမ်းစွာ ခိုလှုံနေနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၂) နိုင်ငံရေးနှင့် မပတ်သက်သည့် ပြစ်မှုများမှ သော်လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သဘောတရား မှုများကို ဖိဆန်သော အမှုများမှ သော်လည်းကောင်း၊ အမှန် ပေါ်ပေါက် လာသော ပြစ်မှုကြောင့် တရားစွဲဆိုခြင်း ခံရသည့် အမှုအခင်းများတွင် အထက်ပါ အခွင့်အရေးကို အသုံးပြုနိုင်စေရ။

အပိုဒ် ၁၅

(၁) လူတိုင်းသည်၊ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူခွင့်ရှိသည်။

(၂) ဥပဒေအရ မဟုတ်လျှင် မည်သူမျှ မိမိ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း မခံစေရ။ နိုင်ငံသားအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်သော အခွင့်အရေးကို လည်း ငြင်းပယ်ခြင်း မခံစေရ။

အပိုဒ် ၁၆

(၁) အရွယ်ရောက် ပြီးသော ယောက်ျား နှင့် မိန်းမတို့တွင် လူမျိုးကို သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို သော်လည်းကောင်း ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကို သော်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းပြု၍ ချုပ်ချယ် ကန့်သတ်ခြင်း မရှိဘဲ၊ ထိမ်းမြားနိုင်ခွင့် နှင့် မိသားစု ထူထောင်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမ တို့သည် လင်မယားအဖြစ် ပေါင်းသင်းနေစဉ် အချိန် အတွင်း၌ သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ကွာရှင်းကြသည့် အခါ၌လည်းကောင်း၊ လက်ထပ် ပေါင်းသင်း အိမ်ထောင် ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော တူညီသည့် အခွင့်အရေးများကို ရရှိထိုက်သည်။

(၂) သတို့သား နှင့် သတို့သမီး နှစ်ဦးနှစ်ဘက်၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒရှိမှသာလျှင် ထိမ်းမြားခြင်းကို ပြုရမည်။

(၃) မိသားစု တစ်ခုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝကျသော အခြေခံအဖွဲ့တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုမိသားစုသည် လူ့ အဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရတို့၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ခံယူခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် ၁၇

လူတိုင်းတွင် မိမိတစ်ဦး ချင်းသော်လည်းကောင်း ၊ အခြားသူများနှင့် ဖက်စပ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ တို့ကို ပိုင်ဆိုင်ရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။

ဥပဒေအရ မဟုတ်လျှင်၊ မည်သူမျှ မိမိ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း မခံစေရ။

အပိုဒ် ၁၈

လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ် ကြံဆနိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ခံယူရပ်တည်နိုင်ခွင့် နှင့် လွတ်လပ်စွာ သက်ဝင် ကိုးကွယ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ၌ မိမိကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကို သို့တည်းမဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ပြောင်းလဲနိုင်ခွင့် ပါဝင်သည့် အပြင် မိမိတစ်ယောက် ချင်းဖြစ်စေ၊ အခြားသူများနှင့် စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူအများ ရှေ့မှောက်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ ရှေ့မှောက်တွင် မဟုတ်ဘဲ သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ ကိုးကွယ်သော

ဘာသာကို သို့တည်းမဟုတ် သက်ဝင် ယုံကြည်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ သင်ပြနိုင်ခွင့်၊ ကျင့်သုံးနိုင်ခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်နိုင်ခွင့်နှင့် ဆောက်တည် နိုင်ခွင့်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် ၁၉

လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင် ယူဆနိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟ ဖော်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ၌ အနှောင့်အယှက်မရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ယူဆနိုင်ခွင့် ပါဝင် သည်အပြင်၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်များကို ထောက်ထားရန် မလိုဘဲ သတင်းအကြောင်းအရာနှင့် သဘောတရားများကို တနည်းနည်းဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရှာယူဆည်းပူးနိုင်ခွင့်၊ လက်ခံနိုင်ခွင့်နှင့် ဝေငှ ဖြန့်ချိခွင့်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် ၂၀

(၁)လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ် အေးချမ်းစွာ စုဝေးနိုင်ခွင့် နှင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့် တို့ ရှိသည်။

(၂)မည်သူ့ကိုမျှ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသို့ ဝင်စေရန် အတင်းအကျပ်မပြုရ။

အပိုဒ် ၂၁

(၁) လူတိုင်းတွင် မိမိနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၌ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်လိုက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှ တစ်ဆင့်ဖြစ်စေ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၂)လူတိုင်းတွင် မိမိ၏နိုင်ငံရှိ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့၌ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် တူညီသည့် အခွင့် အရေးရှိသည်။

(၃)ပြည်သူပြည်သားတို့၏ ဆန္ဒသည် အုပ်ချုပ် အာဏာ၏ အခြေခံဖြစ်ရမည်။ အဆိုပါ ဆန္ဒကို အချိန်ကာလပိုင်းခြားလျက် စစ်မှန်သောရွေးကောက်ပွဲများဖြင့်

ထင်ရှားစေရမည်။ ရွေးကောက် ပွဲများတွင်လည်း လူတိုင်းအညီအမျှ ဆန္ဒမဲ ပေးနိုင်ခွင့် ရှိရမည်အပြင် ၊ ထိုရွေးကောက်ပွဲများကို လျှို့ဝှက် မဲပေး စနစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အလားတူ လွတ်လပ်သော မဲပေးစနစ် ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် ၂၂

လူတိုင်းတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေနှင့် လူမှုရေးလုံခြုံခွင့်ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်အပြင်နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာ ပူပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံအသီးသီး၏ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လည်းကောင်း၊ သယံဇာတအင်အားနှင့်လည်းကောင်း ထိုလူ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် စရိုက်လက္ခဏာ လွတ်လပ်စွာ တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော စီးပွားရေး၊လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးများကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၃

(၁)လူတိုင်းတွင် အလုပ်လုပ် ရန်လည်းကောင်း၊ မိမိနှစ်သက်ရာ အသက်မွေးမှု အလုပ် အကိုင်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ရန် လည်းကောင်း၊ တရား မျှတ၍ လုပ်ပျော်သော အလုပ်ခွင်၏ အခြေအနေကို ရရှိရန် လည်းကောင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ရခြင်းမှ အကာအကွယ် ရရှိရန် လည်းကောင်း အခွင့်အရေးရှိသည်။

(၂)လူတိုင်းတွင် ခွဲခြားခြင်းမခံရစေဘဲ၊ တူညီသော အလုပ်အတွက် တူညီသော အခကြေးငွေ ရနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၃)အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့် လူတိုင်းတွင်၊ မိမိနှင့် မိမိ၏ မိသားစုအတွက် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် ညီအောင် နေထိုင် စားသောက်နိုင်ရန်၊ စိတ်ချလောက်သည်ပြင်၊ တရား မျှတ၍ လုပ်ပျော်သည့် လစာကြေးငွေ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လိုအပ်ခဲ့လျှင်အခြား နည်းလမ်းများမှ လူမှုရေး အထောက်အပံ့ကိုလည်း ထပ်မံ၍ ရနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၄)လူတိုင်းတွင် မိမိအကျိုး ခံစားခွင့်ကို ကာကွယ်ရန် အလုပ်သမား အစည်းအရုံးများ ဖွဲ့စည်းခွင့် ၊ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၄

လူတိုင်းတွင် သင့်မြတ်လျော်ကန်စွာ ကန့်သတ်ထားသည့် အလုပ်လုပ်ချိန် အပြင်၊ လစာနှင့်တကွ အခါကာလအားလျော်စွာ သတ်မှတ် ထားသည့် အလုပ် အားလပ်ရက်များပါဝင်သည့် အနားယူခွင့်နှင့် အားလပ်ခွင့် ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၅

(၁)လူတိုင်းတွင် မိမိနှင့်တကွ မိမိ၏ မိသားစု ကျန်းမာရေးနှင့်တကွ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ အေးချမ်းစွာ နေထိုင်နိုင်ရေး အတွက် အစာအဟာရ၊ အဝတ်အထည် နေအိမ်၊ ဆေးဝါး အကူအညီနှင့် လိုအပ်သည့် လူမှု အထောက်အပံ့များ ပါဝင်သော သင့်တော် လျှောက်ပတ်သည့် လူမှု အဆင့်အတန်းကို ရယူခံစားခွင့် ရှိသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သော အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ မကျန်းမမာဖြစ်သော အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ မစွမ်း မသန်ဖြစ်သော အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ မုဆိုးမဖြစ်သော်အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ အသက်အရွယ်အိုမင်းသော အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်က မတတ်နိုင်သော အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းစာ ရှာမှီနိုင်သော နည်းလမ်း မရှိသော အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ နေထိုင်စားသောက်ရေးအတွက် လုံခြုံစိတ်ချရမှု အခွင့်အရေးရှိသည်။

(၂)သားသည် မိခင်များနှင့် ကလေးများသည် အထူးစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အကူအညီပေးခြင်းကို ရခွင့် ရှိသည်။ ဥပဒေအရ ထိမ်းမြားခြင်းဖြစ်ဖြစ်စေ အခြား နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ မွေးဖွားသော ကလေးအားလုံးသည် တူညီသော လူမှု ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကို ရယူ ခံစားကြရမည်။

အပိုဒ် ၂၆

(၁)လူတိုင်းသည် ပညာသင် ယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အနည်းဆုံးမူလတန်းနှင့် အခြေခံ အဆင့် အတန်းများတွင် ပညာ သင်ကြားရေးသည် အခမဲ့ဖြစ်ရမည်။

မူလတန်းပညာသည် မသင်မနေရ ပညာ ဖြစ်ရမည်။ စက်မှုလက်မှုပညာနှင့် အသက်မွေးမှု ပညာများကို ယေဘုယျအားဖြင့် သင်ကြားရယူနိုင်စေရမည်။ ထို့ပြင် အထက်တန်းပညာအတွက် အရည်အချင်းကို အခြေခံပြု၍ တူညီသော အခွင့်အရေး ရရှိစေရမည်။

(၂)ပညာသင်ကြားရေးကို လူသားတို့၏စရိုက်လက္ခဏာအပြည့်အဝတိုးတက်မှု အပြင်၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့် ရှိသော လေးစားမှု တို့ကို ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ရည်ရွယ်၍ သင်ကြား စေရမည်။ ပညာသင်ကြားရေးသည် နိုင်ငံ အားလုံး တို့တွင် လည်းကောင်း၊ လူမျိုးစုများ တွင်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်းနားလည်မှု၊ သည်းခံ မှုနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုတို့ကို အားပေးရမည်။ ထို့ပြင် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှါ၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း ဖြစ်မြောက် အောင် အားပေးရမည်။

(၃)မိဘတို့တွင်၊ မိမိတို့၏ ကလေးများ သင်ယူရမည့် ပညာ အမျိုးအစားကို ရွေးချယ်နိုင်သော လက်ဦး အခွင့်အရေးရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၇

(၁)လူတိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု လောက၌ လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ဆောင် ရွက်နိုင်ခွင့်၊ သုခုမပညာရပ် များကို လွတ်လပ်စွာလိုက်စား မွေ့လျော်နိုင်ခွင့်၊ သိပ္ပံ ပညာထွန်းကားရေး လုပ်ငန်းများတွင် လွတ်လပ်စွာ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင် နိုင်ခွင့်နှင့် ထိုပညာ၏ အကျိုး အာနိသင်များကို လွတ်လပ်စွာ ခံစားသုံးစွဲနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၂)လူတိုင်းတွင် သိပ္ပံမှ ဖြစ်စေ၊ စာပေမှဖြစ်စေ၊ သုခုမပညာမှ ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ကြံစည်ဖန်းတီးမှုမှဖြစ်ထွန်းလာသည့် ဂုဏ်နှင့် ငွေကြေး အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားရယူနိုင်ရန် အခွင့်အရေးအတွက် ကာကွယ်မှုကို ရရှိရန် အခွင့်အရေး ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၈

လူတိုင်းသည် ဤကြေညာ စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများ နှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အစုံ ရယူနိုင်သော လူမှု ဆက်ဆံရေး အခြေအနေနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး အခြေအနေတို့၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၉

(၁)မိမိ၏စရိုက်လက္ခဏာ လွတ်လပ်စွာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်နိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသော လူ့အသိုက်အဝန်း အတွက်လူတိုင်း၌ တာဝန် ရှိသည်။

(၂)မိမိ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ် ခွင့်များကို သုံးစွဲရာတွင် လူတိုင်းသည်၊ အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကိုအသိအမှတ်ပြု၍ ရှိသောလေးစားစေရန်အလို့ငှာ လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီကျင့်သုံးသောလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားအပြင်၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ပြည်သူ့ အကျိုး စီးပွား ဖြစ်ထွန်းရေးတို့ အတွက်၊ တရားမျှတစွာကျင့် ဆောင်ရန် အလို့ငှာ လည်းကောင်း၊ ဥပဒေက ပြဌာန်းထားသည့် ချုပ်ချယ်မှုများဖြင့်သာ ကန့်သတ်ခြင်းခံရမည်။

(၃)အဆိုပါ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ် ခွင့်များကို မည်သည့် အမှုကိစ္စတွင်မျှ ကုလသမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ အခြေခံမူများနှင့် လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်၍ မသုံးစွဲရ။

အပိုဒ် ၃၀

ဤကြေညာစာတမ်းပါ အခွင့်အရေးနှင့်တကွ လွတ်လပ်ခွင့်များ ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းတို့ကိုရည်ရွယ်၍၊ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ အတွက် ဖြစ်စေ၊ လူတစ်စု အတွက်ဖြစ်စေ၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် အတွက် ဖြစ်စေ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်ရှိသည်ဟု သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်ရှိသည်ဟုသော်လည်းကောင်း အဓိပ္ပာယ် ပိုင်းခြားကောက်ယူခြင်း မရှိစေရ။

-----.

၂။ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂညီလာခံသဘောတူစာချုပ်

၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၊ ၂၀ ရပ်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုသည်

အပိုဒ် ၄၉အရ ၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၊ ၂ ရက်နေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်သည်၊

စကားရိုး

ဤညီလာခံသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် ကြေညာပြီးဖြစ်သော မူလသဘောတရားများနှင့်အညီ အားလုံးသော လူသား မိသားစုများ၏မွေးရာပါ ကုန်ကြွေးသိက္ခာနှင့်ညီမျှပြီး မပယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးများသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် အေးချမ်းသာယာမှုများအပေါ် အခြေခံဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်ကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်၍လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် တိုင်းသူပြည်သားများက ဤပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် လူသား တစ်ဦးဦး၏ ကုန်ကြွေးသိက္ခာနှင့်တန်ဖိုးအပေါ် ယုံကြည်ချက်ကို ထပ်လောင်း၍အတည်ပြုလျက် လူမှုရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော လွတ်လပ်မှုနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားခြင်းကို သတိပြုမှတ်သားထား၍လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာချက်နှင့်အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးများ ပဋိညာဉ် စာချုပ်များတွင် ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့က လူတိုင်းလူတိုင်းသည် အားလုံးသော အခွင့်အရေးများ လွတ်လပ်မှုများကို လူမျိုးရေး၊ အသားရောင်၊ လိင် (ကျားမ)၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားယူဆမှု၊ အမျိုးသားရေး သို့မဟုတ် လူမှုရေး၊ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ဇာတိ သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်းအရ ခွဲခြားကန့်သတ်ခြင်း လုံးဝ မပါပဲ၊ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ကြေညာ သဘောတူပြီးဖြစ်သည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာချက်တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ကလေးသူငယ်ဘဝမှာ အထူး ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများ လိုအပ်ကြောင်း အတိအလင်း ကြေညာခဲ့သည်ကို ပြန်လည် သတိပြု၍ လည်းကောင်း၊

လူ့အသင်းအပင်း၌ မူလ အခြေခံအုပ်စုအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပါဝင်သူများ၊ အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်များ အတွက် ကောင်းစားချမ်းသာခြင်းနှင့် တိုးတက်ခြင်းအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိသားစု အား လူမျိုးစုအတွင်းတွင် မိမိ၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြည့်စုံစွာ လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုနှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုပေးစေသင့်ကြောင်းကို ထင်ရှားစွာ သိရှိဘောပေါက်၍လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် အရည်အသွေးပြည့်ပြည့်စုံစုံ ညီညီညွတ်ညွတ် တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးစေရန် မိသားစု ပတ်ဝန်းကျင်၌ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာဖြင့် မေတ္တာစေတနာ၊ နားလည်မှုအပြည့် အဝဖြင့် နေထိုင်ကြီးပြင်းလာသင့်သည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

အမျိုးသားဆိုင်ရာနှင့် အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ ကလေးသူငယ်များ မွေးစားကျွေးမွေးရာ နေရာဌာနနှင့် မွေးစားခြင်း ကိစ္စများကို အထူးရည်ညွှန်းလျက်၊ ကလေးသူငယ်များ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ ကောင်းစားရေးနှင့် စပ်ဆိုင်သော လူမှုရေးနှင့် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ မူလသဘောထားများ ကြေညာချက် (ဘေဂျင်းစည်းကမ်း

ဥပဒေများ) ခေါ် သူငယ်များ တရားစီရင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ အနည်းဆုံးစံ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် အရေးပေါ်ကာလနှင့် လက်နက်သုံး တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွားချိန်တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ဆိုင်ရာ ကြေညာချက် များတွင်ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များကို ပြန်လည် သတိပြု၍လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုင်းပြည်တိုင်းတွင် အထူးခက်ခဲ ကျဉ်းကြပ်သော အနေအထားတွင် နေထိုင်စားသောက်ရန်ကန် လျက်ရှိသော ကလေးသူငယ်များရှိကြောင်း၊ ၎င်းကလေးသူငယ်များသည် အထူးထောက်ထားစာနာမှု လိုအပ်နေသည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အား အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် လျော်ကန်ညီညွတ်သော တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လူမျိုးစု တိုင်းတွင်ရှိ ထုံးတမ်းအစဉ်အလာများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးများ၏ အရေးကြီးပုံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတိုင်းတွင် အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်ရှိ ကလေးသူငယ်များ၏ စားဝတ်နေရေးအခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးကြီးကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း သဘောတူကြသည်မှာ -

အပိုင်း ၁

အပိုဒ် ၁

ဤညီလာခံသဘောတူစာချုပ်တွင် “ကလေးသူငယ်” ဟုဆိုရာ၌ ၎င်းကလေးသူငယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေအရ အရွယ်ရောက်ခြင်းသို့ စောစွာရောက်ရှိနေသည်မှအပ အသက်အရွယ်အားဖြင့် ၁၈နှစ်အောက်ရှိ လူသားတိုင်းကို ဆိုလိုသည် ဟု အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်စေရမည်။

အပိုဒ် ၂

၁။ ဤညီလာခံသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်၌ ဖော်ပြပါရှိ သောအခွင့်အရေးများကို မိမိတို့၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးစီအား မည်သည့်ခွဲခြားသတ်မှတ် ခြင်းမရှိဘဲ၊ ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိဘ၊ သို့မဟုတ် တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူ၏ လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားအတွေးအခေါ် အယူအဆ၊ အမျိုးသား၊ လူအမျိုးမျိုးနှင့် စပ်ဆိုင်သော သို့မဟုတ်၊ လူမှုရေး အရင်းအမြစ်၊ ပစ္စည်းများ၊ မသန်စွမ်းအဖြစ်၊ မွေးရာပါ၊ သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်းများကို အရေးမပြုဘဲ အလေးပေး၍ တည်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ မိဘများ၊ တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများ သို့မဟုတ် မိသားစု၌ ပါဝင်သူများ၏ အဆင့်အတန်း၊ လှုပ်ရှားမှုများ၊ ဖွင့်ဟပြောဆိုသည့် ထင်မြင်ချက်များ သို့မဟုတ် ယုံကြည်မငများကို အခြေပြု၍ ကလေးသူငယ်အား ခွဲခြားသတ်မှတ်မှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ခတ်မှုအမျိုးစုံမှ အကာအကွယ်ပေးရန် စိတ်ချ လောက်အောင် သင့်တော်သည့် စီမံလုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ် ၃

၁။ ကလေးသူငယ်များနှင့် ပတ်သက်သော အရေးယူလှုပ်ရှားမှုများ အလုံးစုံတွင် ပြည်သူအများဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာလူမှုပုံစံအရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားရုံးများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ်

ဥပဒေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားရုံးများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်းများက တာဝန်ယူ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကလေးသူငယ်အတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးခံစားခွင့် ရှိစေရန်မှာ အဓိက ထောက်ထားဆင်ခြင်မှု ဖြစ်စေရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အတွက် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ကောင်းကျိုးချမ်းသာမှုအလို့ငှာ၊ သူ သို့မဟုတ် သူမ၏မိဘများ၊ တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများ၊ သို့မဟုတ် သူ သို့မဟုတ် သူမအပေါ် တရားဝင်တာဝန်များယူရ သောအခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများကို တွက်ချက်ဆင်ခြင်လျက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်မှုနှင့် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုများ သေချာစွာရှိစေရန် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက ကလေးသူငယ်များအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် နှင့် ကာကွယ်ရန် တာဝန်ယူသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လွယ်ကူမှုများသည် အရည်အချင်းပြည့် အာဏာပိုင်များက ဆောက်တည်ခဲ့သော စံချိန်များ ၊ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပိုင်နိုင်သင့်လျော်သည့် စီမံကြီးကြပ်မှုအပါအဝင် ၎င်းတို့ ဝန်ထမ်းများ အရေအတွက်နှင့် အရည်အချင်း သင့်လျော်မှုများ၊ လုပ်ငန်းပိုင်များတွင် သေချာစွာရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် ၄

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤညီလာခံ သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများကို အထမြောက်စေရန် သင့်တော် လျော်ကန်သော ဥပဒေပြုဆိုင်ရာ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနှင့် အခြားစီမံချက်များ အားလုံးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ စုဆောင်ရရှိနိုင်သည့် အင်အားများကို အစွမ်းကုန် အသုံးပြု၍ လိုအပ်သည့် စီမံချက်များ၊ လိုအပ်လျှင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဝိုင်းဝန်းကူညီပံ့ပိုးမှုများ ဘောင်အတွင်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေး ရမည်။

အပိုဒ် ၅

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိဘများ၏ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်လျှင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မိသားစု သို့မဟုတ် ဒေသန္တရ ရပ်ကွက်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးစံအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လူမျိုးစုတွင် ပါဝင်သူများ၊ တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်အပေါ် တရားဝန် တာဝန်ရှိသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များတို့၏ တာဝန်ရှိခြင်းများ၊ အခွင့်အရေးများ နှင့် ဝတ္တရားများကို ကလေးသူငယ်၏ ပွင့်ပေါ်လာသည့် စွမ်းရည်များနှင့် ကိုက်ညီသည့်နည်းဖြင့် ယခုညီလာခံ သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ကလေးသူငယ်က သုံးစွဲရာတွင် သင့်လျော်သည့် ညွှန်ကြားမှုနှင့် လမ်းညွှန်မှုပေးဆောင်ရန်အတွက် အလေးပြုဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၆

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်တိုင်း၏ အသက်ရှင်ဘဝအတွက် မွေးရာပါအခွင့်အရေးရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

၂။ ကလေးသူငယ်၏ အသက်ရှင်သန် ကျန်ရှိခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းအတွက် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက တတ်နိုင်သမျှ အများဆုံး စိတ်ချရအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၇

၁။ ကလေးသူငယ်ကို မွေးဖွားပြီးသည့်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မှတ်ပုံတင်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းအား မွေးဖွားချိန်မှစ၍ အမည်ပေးရန် အခွင့်အရေး၊ သီးခြားလူမျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန် အခွင့်အရေး နှင့် တတ်နိုင်သမျှ သူ၏

သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများကို သိရှိရမည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူစေနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို ပေးရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ အမျိုးသားဥပဒေနှင့် ဤကဏ္ဍတွင် သက်ဆိုင်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်များပါ တာဝန်များ နှင့်အညီ၊ ဤအခွင့်အရေးများကို အထမြောက်စေခြင်းကို စိတ်ချရအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၈

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အတွက် တရားဥပဒေ အသိအမှတ်ပြု၍ ဥပဒေမဲ့ အနှောင့်အယှက် မပါဘဲ လူမျိုးအမည်နှင့် မိသားစု စပ်ဆိုင်မှုများ အပါအဝင် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ သီးခြားဂုဏ်အင်္ဂါရပ်ကို ထိန်းသိမ်း ထားနိုင်ရန် ထောက်ထားညှာတာစွာ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကလေးသူငယ် တစ်ဦးဦးအနေဖြင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ သီးခြားဂုဏ်အင်္ဂါရပ်မှ အချို့သို့မဟုတ် အားလုံးသော အစိတ်အပိုင်းများကို ဥပဒေနှင့် မညီသည့် ဖယ်ရှားနှုတ်ယူခြင်းမခံရလျှင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများကို ဥပဒေ နှင့် မညီသည့် ဖယ်ရှားနှုတ်ယူခြင်းခံရလျှင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ သီးခြား ဂုဏ်အင်္ဂါရပ်ကို လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးရန် အလို့ငှာ သင့်လျော်သည့် ကူညီမှုနှင့် ကာကွယ်မှုကို စီမံပေးရမည်။

အပိုဒ် ၉

၁။ ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးခံစားခွင့်အတွက် လိုအပ်လျှင် သက်ဆိုင်သော တရားဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်နှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ အရည်အချင်းရှိ အာဏာပိုင်များက ယင်းသို့သော ခွဲခွာနေမှု လိုအပ်သည်ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်အနေဖြင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး ခွဲခွာ၍ မနေစေရန် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ကလေးသူငယ်အား မိဘများက ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် မိဘများအနေဖြင့် ခွဲခွာ၍နေထိုင်ကြရာ ကလေး သူငယ်သည် မည်သည့်နေရာတွင် နေထိုင်ရမည်ဟူသော ကိစ္စတွင် လိုအပ်နိုင်သည်။

၂။ စာပိုဒ် ၁ အလျောက်မည်သည့် အမှုတွဲတွင်မဆို အားလုံးသော စိတ်ဝင်စားသူတိုင်းအား ယင်း အမှုကိစ္စများ၌ ပါဝင်၍ မိမိတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ပေးစေရမည်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးသော အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် ကိစ္စ မှအပ မိဘတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးစလုံးနှင့် ကွဲကွာနေသည့် ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် ပုံမှန် အခြေခံစနစ်အရ မိဘ နှစ်ဦးစလုံးနှင့် ကိုယ်တွေ့ ဆက်ဆံမှုများနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ ကူးလူးမှုများ တည်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကလေး သူငယ်၏ အခွင့်အရေးကို ထောက်ထားစေရမည်။

၄။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက မိဘတစ်ဦးဦးကို လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်ဦးစလုံးကို လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်ကို လည်းကောင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အကျဉ်းချခြင်း၊ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ ပြည်ပသို့ နှင်ထုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် သေစေခြင်း (နိုင်ငံ၏ ထိန်းသိမ်းမှုအောက်တွင် ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့် အကြောင်း ကြောင့်ဖြင့် မဆိုသေဆုံးမှု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အပါအဝင်) အစရှိသည့် အရေးယူခြင်းများမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ကွဲကွာမှု များဖြစ်ခဲ့လျှင် အဆိုပါ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံသည် မေတ္တာရပ်ခံချက် လက်ခံရရှိခဲ့သော် မိဘများ၊ ကလေးသူငယ်၊ သို့မဟုတ် သင့်တော်လျှင် မိသားစုတွင် ပါဝင်သည့် အခြားပါဝင်သူ တစ်ဦးဦးအား မိသားစု၌ မလာရောက်ရှိနိုင်သည့် ပါဝင်သူ (များ) နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့သည် မည်သည့် နေရာဒေသတွင်ရှိကြောင်း အရေးကြီးသည့် သတင်းပြန်ကြားချက်ကို ပြန်ကြားရမည်။ ထို့ပြင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤသို့မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို တင်သွင်းခြင်းအားဖြင့် သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(များ)

အဖို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းများ မရှိစေရန် ပိုမိုထောက်ထား သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၁၀

၁။ အပိုဒ် ၉၊ အပိုဒ် ၁ တွင်ပါရှိသည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်နှင့်အညီ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမအတွက် မိသားစုပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးကိစ္စအလို့ငှာ ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက် ရန် သို့မဟုတ် ယင်းနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားရန် လျှောက်လွှာများကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက တိကျမှန်ကန် စာနာညာတာ ချီးမြှင့်ဆန်စွာ ဆောက်ရွက်ပေးရမည်။

ထို့ပြင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤကဲ့သို့သော မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို တင်သွင်းလျှောက်ထားခြင်းအားဖြင့် လျှောက်ထားသူများအတွက် မလိုလားအပ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ မပေါ်ပေါက်စေရန် ထောက်ထား၍ သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ မိမိ၏ မိဘများအနေဖြင့် ကွာခြားသော နိုင်ငံများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော ကလေးသူငယ်များအတွက် ထူးသော အကြောင်းအချက်များကြောင့်မှ အပ မိဘနှစ်ပါးနှင့် ပုံမှန်အခြေခံစနစ်အရ ကိုယ်တိုင်ဆက်ဆံမှုများနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ထိတွေ့မှုများ တည်မြဲစေနိုင်ရန် အခွင့်အရေး ရရှိစေရမည်။ ထိုသို့ ပန်းတိုင်သို့ ရှေးရှုလျက် အပိုဒ် ၉၊ စာပိုဒ် ၂ တွင် ပါရှိသည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်နှင့်အညီ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်နှင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများအနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံ အပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှမဆို ထွက်ခွာသွားနိုင်ခွင့်နှင့် မိမိတို့ နိုင်ငံ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခွင့်များကို ထောက်ထားဆောက်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် ၁၁

၁။ ကလေးသူငယ်များအား နိုင်ငံခြားသို့ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် လွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ပြန်မလာစေမှုများ ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရန် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက စီမံချက်များကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၂။ ဤပန်းတိုင်သို့ရှေးရှုလျက် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် နှစ်နိုင်ငံအကြား သို့မဟုတ် နိုင်ငံပေါင်းစုံ သဘောတူ စာချုပ်များ သို့မဟုတ် တည်ရှိနေသည့် သဘောတူစာချုပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းများ ဖြစ်မြောက်ရန် ကူညီအားပေးရမည်။

အပိုဒ် ၁၂

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်စွမ်းရှိသော ကလေးသူငယ်အား ထိုထင်မြင်ချက်များကို ကလေးသူငယ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော ကိစ္စများ အားလုံးတွင် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟပြောဆိုနိုင်ခွင့် ရှိစေရန် ထိုကလေးသူငယ်အား အာမခံပေးရမည်။ ကလေးသူငယ်၏ ထင်မြင်ချက်များကို ၎င်း၏ အသက်အရွယ် နှင့် အရွယ်ရောက်ခြင်းနှင့်အညီ လျော်ကန်သည့် အလေးပေးမှုရှိစေရမည်။

၂။ ဤသို့ ကြံရွယ်ခြင်းအတွက် ကလေးသူငယ်အား အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော မည်သည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စများတွင် တိုက်ရိုက်နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တိုင်းပြည် ဥပဒေအရ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် ဆီလျော်သောနည်းဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဦးမှ တစ်ဆင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် သင့်လျော်သော အဖွဲ့အစည်းမှ တစ်ဆင့်ဖြစ်စေ၊ ကြားနာမှုရရှိစေရန် အခွင့်အလမ်း ပြဌာန်းထား စေရမည်။

အပိုဒ် ၁၃

၁။ ကလေးသူငယ်သည် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟ ပြောဆိုပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် နယ်ခြား ကန့်သတ်မှုမရှိဘဲ သတင်းပြန်ကြားမှုနှင့် ထင်မြင်မှုအမျိုးမျိုးကို လွတ်လပ်စွာ ရှာဖွေခြင်း၊ လက်ခံရယူခြင်းနှင့်

ဖြန့်ချိခြင်း ကို နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရေးသားမှု သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်မှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုပညာပုံစံဖြင့် လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ ရွေးချယ်ချက်အရ အခြားသတင်းဖြန့်ချိရေးဌာနများမှ လည်းကောင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပါဝင်စေရမည်။

၂။ အချို့သော ကန့်သတ်ချက်များကို မဆန့်ကျင်စေဘဲ ဤအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရမည်။ သို့သော် ဤအရာများသည် ဥပဒေက ပြဌာန်းထားခြင်းဖြစ်ပြီး မလွဲသာ၍ ဖြစ်ရမည်။

(က) အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများ၊ သို့မဟုတ် ဂုဏ်သရေရှိမှုများ လေးစားရမည်။

(ခ) အမျိုးသား လုံခြုံရေး၊ သို့မဟုတ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ကျန်းမာရေးနှင့် စာရိတ္တကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်။

အပိုဒ် ၁၄

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ခံယူချက်ရှိခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဘာသာကိုးကွယ်ခွင့်များကို လေးစားရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိဘများ၊ သက်ဆိုင်လျှင်တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများကို လေးစားရမည်။ ကလေးသူငယ်၏ ပွင့်ဖူးလာသော စွမ်းရည်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် နည်းစနစ်ဖြင့် ကလေးသူငယ်အား သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ အခွင့်အရေးများ ကျင့်သုံးရာတွင် လမ်းညွှန်မှုကို ပေးဆောင်ရမည်။

၃။ မိမိကိုးကွယ်သည့် ဘာသာနှင့် ယုံကြည်မှုများကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ကျင့်သုံးရာ၌ ဥပဒေ ပြဌာန်းသည့် ကန့်သတ်ချက်များနှင့် အများပြည်သူ၏ ဘေးရန်ကင်းမှု၊ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု၊ ကျန်းမာမှုကို လိုအပ်သလို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တများ၊ သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှု များကို ဆန့်ကျင်ခြင်း မဖြစ်စေရန်။

အပိုဒ် ၁၅

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ လွတ်လပ်စွာပေါင်းသင်းစည်းရုံး၍ လွတ်လပ်စွာ ငြိမ်းချမ်းသော စုဝေးခြင်း၊ အခွင့်အရေးရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။

၂။ ဤအခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာ၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ဒီမိုကရေစီ အသင်းအပင်းများတွင် လိုအပ်သော ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှု၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် စည်းကြပ်ထားခြင်းမှအပ၊ ကန့်သတ်ထားချက် များ မရှိစေရန်။

အပိုဒ် ၁၆

၁။ မည်သည့် ကလေးသူငယ်ကိုမျှ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ကိုယ်ပိုင်သီးသန့်နေထိုင်မှု၊ မိသားစု၊ နေအိမ်နှင့် စာပေးစာယူဆက်ဆံမှုများတွင် တစ်ဘက်သတ် သို့မဟုတ် တရားဥပဒေနှင့် မညီသော နှောင့်ယှက်ခြင်းဖြင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း မပြုလုပ်ရ။

၂။ ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် ဤသို့သော နှောင့်ယှက်မှု သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်မှုများမှ တရားဥပဒေ၏ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် ၁၇

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် အများပြည်သူ သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာန အဖွဲ့အစည်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည်မှာ အရေးကြီးသော အလုပ်ဝတ္တရားဖြစ်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ထို့ပြင် ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် သတင်း ပြန်ကြားချက်များ၊ အထူးသဖြင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာဝါဒ နှင့်အကျင့် စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ရေး၊ ကိုယ်ကာယနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ကျန်းမာရေးကို တိုးတက်အားပေးမှုအတွက် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ကွဲပြားခြားနားသော အမျိုးသားဆိုင်ရာနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပင်ရင်းဌာနများမှ သတင်းဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို ရရှိနိုင်စေရန် သေချာ အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ဤသို့ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း အလို့ငှာ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် -

- (က) အများပြည်သူ သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာနများအား ကလေးသူငယ်အတွက် လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ အကျိုးရှိမည့် သတင်းပြန်ကြားချက်နှင့် မူကြမ်းပစ္စည်းများကို အပိုဒ် ၂၉ ပါ သဘောတရားနှင့် အညီ ဖြန့်ချိပြန့်ပွားစေရန် အားပေးကူညီရမည်။
- (ခ) ဤသို့သော သတင်းပြန်ကြားမှုများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ အမျိုးသားဆိုင်ရာ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပင်ရင်းဌာနများမှ သတင်းဆိုင်ရာပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ချိ ပြန့်ပွားစေရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားပေးကူညီရမည်။
- (ဂ) ကလေးသူငယ်များဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ချိပြန့်ပွားစေခြင်းများကို အားပေးကူညီ ရမည်။
- (ဃ) လူနည်းစုအုပ်စုတွင် ပါဝင်သော သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားဖြစ်သူ ကလေးသူငယ်၏ ဘာသာစကား ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို အထူးအလေးထားမှုရှိစေရန်၊ အများပြည်သူ သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာနများအား အားပေးကူညီရမည်။
- (င) အပိုဒ် ၁၃ နှင့် အပိုဒ် ၁၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိပြု မှတ်သားထားလျက် ကလေးသူငယ်အား သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ကောင်းစားချမ်းသာရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေမည့် သတင်းပြန်ကြားချက်များနှင့် သတင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများမှ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးရန် သင့်တော်သည့် လမ်းညွှန်မှုများ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းစေရန် အားပေးကူညီရမည်။

အပိုဒ် ၁၈

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကလေးသူငယ်အား ကျွေးမွေးပြုစုရန်နှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် ကြည့်ရှုရန်မှာ မိဘ နှစ်ပါးစလုံးတွင် တွဲဖက် တာဝန် ဝတ္တရားများ ရှိသည်ဟူသော မူလ သဘောတရားကို အသိအမှတ်ပြုစေရန် မိမိတို့၏ အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းမှုများဖြင့် စိတ်ချလောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ မိဘများ သို့မဟုတ် အခါအားလျော်စွာ တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများတွင် ကလေးသူငယ်အား ကျွေးမွေးပြုစုမှုနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု အတွက် အဓိက တာဝန်ဝတ္တရားရှိသည်။ ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုး ခံစားမှုများမှာ မိမိတို့၏ အခြေခံ အရေးကိစ္စဖြစ်ရမည်။

၂။ ဤညီလာခံ သဘောတူစာချုပ်တွင် ပါရှိသော အခွင့်အရေးများကို အာမခံရန်နှင့် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် အလို့ငှာ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မိဘများနှင့် တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများအား ၎င်းတို့၏ ကလေးသူငယ် ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက် သင့်တော်သည့် ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ပေးဆောင်ရမည်။ ထို့ပြင် ကလေးသူငယ်များအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းများ လွယ်ကူမှုများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးပွား ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် စိတ်ချလောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေသည့် မိဘများ၏ ကလေးသူငယ်များသည် ကလေးသူငယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သော လွယ်ကူမှုများမှ အကျိုးခံစားပိုင်ခွင့်ရရှိနိုင်ရန် သင့်တော်သော စီမံမှုများကို စိတ်ချလောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် ၁၉

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မိဘ(များ)၊ တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူ (များ) သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်ကို ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်နေသူ မည်သူမဆို၏ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင် ရှိနေစဉ် ကလေးသူငယ်အား အမျိုးစုံသော ကိုယ်ကာယဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြင်းအထန် အဓမ္မပြုခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရစေမှု၊ သို့မဟုတ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၊ လစ်လျူရှုခြင်းနှင့် ပေါ့ဆစွာကိုင်တွယ်မှု၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲမှု၊ သို့မဟုတ် ကာမအလွဲသုံးစားမှု အပါအဝင် ကိုယ်ကျိုးရှာ ပြုလုပ်ခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးရန် အလို့ငှာ အားလုံးသော သင့်တော်သည့် ဥပဒေပြုဆိုင်ရာ၊ စီမံ ခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ စီမံချက်များ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤကဲ့သို့ အကာအကွယ်ပေးသည့် စီမံမှုများတွင် သင့်တော်သလို ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် ၎င်းအား ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်နေသူများအတွက် လိုအပ်သော ပံ့ပိုးမှုများပေးရန်၊ လူမှုရေး အစီအစဉ်များ တည်ထောင်ရန်အတွက် ထိရောက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပါဝင်သင့်သည်။ ထို့ပြင် အခြားသော အကာအကွယ်ပေးဆောင်နည်းများ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟုတ်မှန်ကြောင်း ထောက်ခံခြင်း၊ အစီရင်ခံခြင်း၊ ရည်ညွှန်းလွှဲအပ်ခြင်း၊ စုံစမ်းခြင်း၊ ကုသမှုပေးခြင်းနှင့် အထက် တွင်ဖော်ပြထားသော ကလေးသူငယ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု အဖြစ်အပျက်များအပေါ် နောက်ဆက်တွဲ အရေးယူခြင်းနှင့် သင့်တော်သည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဝင်ရောက် ပါဝင်မှုလည်း ပါဝင်သင့်သည်။

အပိုဒ် ၂၀

၁။ ကလေးသူငယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ယာယီအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိသားစု ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကင်းမဲ့နေလျှင် သို့မဟုတ် မိမိ၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးခံစားခွင့်အတွက် ထိုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆက်လက် နေထိုင်ရန် အခွင့်မပေးသင့်လျှင် နိုင်ငံ၏ စီမံထားသော အထူးအကာအကွယ်ပေးမှု နှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ရပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤကဲ့သို့သော ကလေးသူငယ်အတွက် တိုင်းပြည်ဥပဒေများနှင့်အညီ အစားထိုး ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု ရရှိစေရန် သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ ဆိုခဲ့သော ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုတွင် မွေးစားစောင့်ရှောက်သည့် နေရာဌာနတွင် ထားရှိခြင်း၊ အစွလမ်ဥပဒေ၏ ကာဗာလာ၊ မွေးစားခြင်း၊ သို့မဟုတ် လိုအပ်လျှင် ကလေးသူငယ်များအတွက် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သည့် သင့်တော် သော အသင်းအဖွဲ့များတွင် အပ်နှံထားရှိခြင်းများ အပါအဝင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ဖြေရှင်းမှုများကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရာတွင် ကလေးသူငယ်များအား ပြုစုသင်ကြားမှုကို ဆက်လက်တည်ရှိစေရန် လိုလားချက်နှင့် ကလေးသူငယ် ၏ တိုင်းရင်းလူမျိုးဆိုင်ရာ၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားရပ်များဆိုင်ရာ နောက်ခံ အနေအထားကို ထိုင်သင့်စွာ ဂရုပြုရမည်။

အပိုဒ် ၂၁

မွေးစားမှု စနစ်ကို အသိအမှတ်ပြုသည့် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးသော အကျိုးခံစားခွင့်သာလျှင် အရေးကြီးဆုံးသော ထောက်ထားဆင်ခြင်မှုဖြစ်ရန် သေချာလောက် အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့က-

(က) ကလေးသူငယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မွေးစားရာတွင် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကိုက်ညီပြီး လျော်ကန်၍ ခိုင်လုံသော သတင်းပြန်ကြားချက်များ အခြေခံလျက် မိဘများ၊ ဆွေမျိုးများ နှင့် တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကလေးသူငယ်၏ အခြေအနေကို ထောက်ရှု၍ မွေးစားခြင်းကို ခွင့်ပြုလက်ခံနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ မွေးစားခြင်းကို သင့်လျော်သည့် အာဏာပိုင်များကသာလျှင် ခွင့်ပြုနိုင် သည်ကို သေချာအောင် ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့ပြင် လိုအပ်သလို အကြံပေးချက်များကို အခြေပြု၍ မွေးစားခြင်းကို နားလည်သဘောပေါက်သည့် သဘောတူညီချက်ဖြင့် သက်ဆိုင်သူများက လိုအပ်လျှင် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ကလေးသူငယ်အား မွေးစားခြင်းကို သေချာရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) အကယ်၍ ကလေးသူငယ်အား ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်နိုင်မည့် သို့မဟုတ် မွေးစားနိုင်မည့် မိသားစု နှင့် ထားရှိနိုင်ခြင်း မရှိလျှင် သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ ပင်ရင်းနိုင်ငံတွင် သင့်တော်လျော်ကန်သည့် နည်းစနစ် ဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြည့်ရှုခြင်းမပြုလုပ်နိုင်လျှင် စပ်ဆိုင်သော နိုင်ငံအချင်းချင်း အကြား ကလေးသူငယ်အား ကြည့်ရှုမွေးစားခြင်းကို တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် စီမံရန် စဉ်းစားနိုင်ခြင်းကို ခံစားနိုင်ရန် သေချာအောင် ဆောင်ရွက် ရမည်။

(ဂ) စပ်ဆိုင်သော နိုင်ငံအချင်းချင်းအကြား မွေးစားခြင်း ခံရသော သက်ဆိုင်သည့် ကလေးသူငယ်အနေ ဖြင့် အမျိုးသားအချင်းချင်း မွေးစားခြင်း ကိစ္စ၌ တည်ရှိနေသည့် ညီမျှသော ကွယ်ကာမှုများနှင့် စီမံဆင့်အတန်း များကို ခံစားနိုင်ရန် သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) စပ်ဆိုင်သော နိုင်ငံအချင်းချင်းအကြား မွေးစားခြင်း ပြုခြင်းအားဖြင့် မွေးစားခံ ကလေးသူငယ်များ အား နေရာချထားမှုကို အကြောင်းပြု၍ သက်ဆိုင်သော သူများ တွက် မလျော်အပ်သည့် ကြေးငွေ အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းလာခြင်း မရှိစေရန် သေချာအောင် လိုအပ်သင့်တော်သည့် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

(င) ဤအပိုဒ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ဖြစ်ထွန်းစေရန် သင့်တော်သည့် နေရာတွင် နှစ်နိုင်ငံအကြား သို့မဟုတ် နိုင်ငံပေါင်းစုံအကြား အစီအစဉ်များ၊ သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ်များ ပြုလုပ်ချုပ်ဆိုမှုများအတွက် အားပေးကူညီရန် ထို့ပြင် ဘောင်အတွင်း အခြားနိုင်ငံ၌ ကလေးသူငယ်အား နေရာချထားမှုကို အရည်အချင်း ပြည့်စုံသည့် အာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်သည်ကို သေချာစေရန် ကြိုးစား အားထုတ်ရမည်။

အပိုဒ် ၂၂

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ခိုလှုံသူအဆင့်အတန်းရရန် တောင်းခံနေသည့် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ၎င်းအား ခိုလှုံသူဟု သတ်မှတ်နိုင်သည့် ကလေးသူငယ်အား သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများသို့မဟုတ် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မဆို အတူတကွ မလိုက်ပါသည် ဖြစ်စေ၊ လိုက်ပါသည်ဖြစ်စေ၊ ဤညီလာခံ သဘောတူစာချုပ်တွင် လည်းကောင်း၊ အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့် အရေးများ၊ သို့မဟုတ် အဆိုပါ နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပါဝင်ဘက်များဖြစ်သည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်များတွင် ဖော်ပြ ထားသည့် သက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ခံစားရာတွင် သက်ဆိုင်သည့် ကာကွယ်မှုနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကူညီ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် သေချာအောင် သင့်လျော်သော စီမံမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤရည်မှန်းချက်အတွက် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့ သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆသည့် အလျောက်၊ ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂနှင့် အရည်အချင်းပြည့်စုံသည့် အစိုးရအချင်းချင်းကြား အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အဆိုပါ ကလေးသူငယ် အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်၍ ကူညီပံ့ပိုးရန် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့ အစည်းများ၏ မည်သည့်ကြိုးစား အားထုတ်မှုများတွင် မဆို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပေးဆောင်ရမည်။ ထို့ပြင် ဆိုခဲ့သော ကလေးသူငယ်အား ကာကွယ်ရန်နှင့် ကူညီပံ့ပိုးရန် မည်သည့် ခိုလှုံသူ

ဒုက္ခသည် ကလေးသူငယ်မဆို၏ မိဘများ၊ သို့မဟုတ် အခြား မိသားစုတွင် ပါဝင်သည့် ပါဝင်သူများကို သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိသားစုနှင့် ပြန်လည် တွေ့ဆုံပေါင်းစည်းရန် အလို့ငှာ စုံစမ်းရှာဖွေပေးရန်၊ မိဘများ သို့မဟုတ် မိသားစုတွင် ပါဝင်သည့် အခြားပါဝင်သူများကို ရှာမတွေ့သည့် ကိစ္စများတွင် ဤညီလာခံ သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အမြဲတမ်းသော် လည်းကောင်း၊ ယာယီအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိသားစု ပတ်ဝန်းကျင်မှ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မဆိုဖြင့် ကင်းမဲ့သွားသည့်အခြား မည်သည့် ကလေးသူငယ်အားမဆိုကို ပေးအပ်သည့် တန်းတူ ညီတူသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ဆိုခဲ့သော ကလေးသူငယ်အား ပေးဆောင်ရမည်။

အပိုဒ် ၂၃

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် စိတ်ပိုင်းအရလည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကာယအပိုင်းအရ လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းဖြစ် နေသည့် ကလေးသူငယ်သည် ကျူရှီဒီသီကာလုံလောက်စွာရှိပြီး ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး စိတ်ဓာတ်မွေးထုတ်၍ ကလေး သူငယ်အနေဖြင့် မိမိ၏ လူမျိုးစု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် လှုပ်ရှားပါဝင်မှု လွယ်ကူစေသည့် အခြေအနေများအတွင်း ပြည့်ဝပြီး တင့်တယ်လျော်ကန်သည့် ဘဝအကျိုးကို ခံစားသင့်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မသန်စွမ်း ကလေးသူငယ်၏ အထူးကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ထို့ပြင် အရည်အချင်းပြည့်သည့် ကလေးသူငယ်နှင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမအား ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရမည့် တာဝန်ရှိသူများအတွက် လျှောက်ထားသော ကလေးသူငယ်၏ အခြေအနေနှင့် သင့်လျော်သည့် မိဘများ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်အား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်နေသော အခြားသူများ၏ အကြောင်း အရာများအရ ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ရရှိသမျှ ပစ္စည်းအင်အားအလိုက် တိုးချဲ့ကမ်းလှမ်းခြင်းကို အားပေး၍ သေချာအောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ မသန်စွမ်း ကလေးသူငယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အထူးလိုအပ်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုလျက် အပိုဒ် ၂ နှင့်အညီ ကမ်းလှမ်းသည့် ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ဖြစ်နိုင်သည့်အခါတိုင်း မိဘများ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်အား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် နေသည့် အခြားသူများ၏ ငွေကြေးအင်အားများကို တွက်ချက်၍ အခမဲ့ပေးဆောင်ရမည်။ ထို့ပြင် မသန်စွမ်း ကလေးသူငယ် အနေဖြင့် ပညာသင်ကြားမှု၊ လေ့ကျင့်မှု၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အလုပ်ရရှိမှုအတွက် ပြင်ဆင်မှုများနှင့် ကလေးသူငယ်အဖို့ လူမှုရေးအရ စုစည်းပေါင်းစပ်မှုကို ပြည့်စုံနိုင်သလောက် ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ဓာတ်ဆိုင်ရာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအပါအဝင် ၊ တစ်ဦးချင်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အားပေးရာရောက် သော နည်းစနစ်အရ သေချာအောင် ကြံရွယ်ထားရမည်။

၄။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးသည့်အနေဖြင့် ကျန်းမာရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုအပြင် ပြန်လည်ထူထောင်မှု၊ ပညာသင်ကြားမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဝန်ဆောင်မှု နည်းနာများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းပြန်ကြားချက် ဖြန့်ချိမှုနှင့် ရရှိမှုအပါအဝင်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပညာ ဘက်ဆိုင်ရာနှင့် မသန်စွမ်းသော ကလေးသူငယ်များအား လက်တွေ့ကုသများကဏ္ဍ၌ သင့်တော်သည့် သတင်း ပြန်ကြားချက်များ၌ မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို ကျယ်ပြန့်မှု တိုးတက်စေရန် အလို့ငှာအားပေး ကူညီရမည်။ ဤကိစ္စ နှင့် ပတ်သက်၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ လိုအပ်မှုများကို အထူးထည့်သွင်း တွက်ချက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၂၄

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အမြင့်ဆုံးသော စံချိန်အထိခံစားမှုနှင့် မမာမကျန်းမှု ကုသခြင်းတွင် လွယ်ကူမှုများ ရရှိနိုင်သည့် ကလေးသူငယ်၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဆိုခဲ့သော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများကို သူ၏ သို့မဟုတ်

သူမ၏ ရပိုင်ခွင့်အတွက် မည်သည့် ကလေးသူငယ်မျှမဆို လက်မဲ့မဖြစ်စေရန် သေချာလောက်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤအခွင့်အရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်။ အထူးသဖြင့် သင့်တော်သော စီမံမှုများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(က) တစ်နှစ်အောက်ကလေးနှင့် ကလေးသူငယ်အသေအပျောက်နှုန်းများ လျော့နည်းသွားရန်။

(ခ) လိုအပ်သောဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ကူညီပံ့ပိုးမှုနှင့် မူလကျန်းမာရေး ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းကို အလေးထားလျက် ကလေးသူငယ်များအားလုံး အတွက် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုကို သေချာအောင် စီစဉ်ပေးရန်။

(ဂ) မူလကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ဘောင်အတွင်းရှိ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သည့် လက်မှုပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အသုံးပြုခြင်း အပါအဝင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် စွန့်စားမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍လည်းကောင်း၊ လုံလောက်ပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝသော အစားအသောက်များနှင့် သန့်ရှင်းသော သောက်ရေများ သုံးစွဲ၍လည်းကောင်း၊ ရောဂါဘယနှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို တိုက်ဖျက်ရန်။

(ဃ) မိခင်များအတွက် မဖွားမြင်မီနှင့် ဖွားမြင်ပြီး အချိန်များတွင် သင့်လျော်သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(င) လူ့အသင်းအပင်း အစိတ်အပိုင်းတိုင်းသည် အထူးသဖြင့် မိဘများနှင့် ကလေးသူငယ်များသည် သတင်းပြန်ကြားချက်များ ရရှိ၍ ပညာသင်ကြားမှုရရှိပြီး ကလေးသူငယ်၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရပြည့်စုံရေး အမိန့်တိုက်ကျွေးခြင်း၏ ကောင်းကျိုးများ၊ ကျန်းမာမှုအတတ်ပညာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ရေးနှင့် မတော်တဆထိခိုက်မှုများ တားဆီးရေးနှင့် ပတ်သက်သော အခြေခံအသိပညာ အသုံးပြုရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်

(စ) ကျန်းမာရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မိဘများအတွက် လမ်းညွှန်မှုနှင့် မိသားစု စီစဉ်မှုဆိုင်ရာ ပညာပေးမှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ရန်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်နိုင်သော ရိုးရာဓလေ့အကျင့်များ ပယ်ဖျက်ရန်ရှေးရှုလျက် ထိရောက်၍သင့်တော်သည့် စီမံမှုများ အားလုံးကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ဤအပိုင်းတွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ သဘောပေါက် နားလည်မှု တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ပြီးဆုံးတိုင်အောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရှေးရှုလျက်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန်နှင့် အားပေးကူညီရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤကိစ္စ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ လိုအပ်မှုများကို အထူးသဖြင့် တွက်ချက်၍ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၂၅

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု၊ ကာကွယ်မှု သို့မဟုတ် သူ၏သို့မဟုတ် သူမ၏ ကိုယ်ကာယ ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအတွက် ရည်မှန်းလျက် အရည်အချင်း ပြည့်သည့် အာဏာပိုင်များ၏ နေရာချထားခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ပေးဆောင်သည့် ကိုင်တွယ် စောင့်မပုံနှင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏နေရာချထားမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြား အခြေအနေများ အားလုံးကို အခါ ကာလ အားလျော်စွာ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုရရှိစေသည့် ကလေးသူငယ်၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည်။

အပိုဒ် ၂၆

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် လူမှုရေးအာမခံချက်အပါအဝင် လူမှုဖူလုံရေးမှ အကျိုးခံစားခွင့်များ ရရှိနိုင်သည့် ကလေးသူငယ်တိုင်း၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုရမည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားဥပဒေနှင့်အညီ ဤအခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ ရရှိခံစားနိုင်ရန် လိုအပ်သော စီမံမှုများ အထမြောက်သည်အထိ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ ကလေးသူငယ်၏ ပစ္စည်းအင်အားနှင့် အခြေအနေများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိသူများအပြင် ကလေးသူငယ်ကိုယ်တိုင်က လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ကိုယ်စား အဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အကျိုးခံစားခွင့်များရရှိရန် လျှောက်ထားခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြားစဉ်းစားရန် အချက်များပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ တွက်ချက်၍ အကျိုးခံစားခွင့်များကို သင့်တော်သည့် အခါတွက် ပေးအပ်သင့်သည်။

အပိုဒ် ၂၇

၁။ ကလေးသူငယ်၏ ကိုယ်ကာယ၊ စိတ်ဓာတ်၊ ဘာသာရေး၊ စာရိတ္တ နှင့် လူမှုရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် လုံလောက်သော လူနေမှုအဆင့်အတန်းရှိခြင်းသည် ကလေးသူငယ်တိုင်း၏ အခွင့်အရေးဖြစ်ကြောင်းကို ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုရမည်။

၂။ မိမိတို့၏ စွမ်းအားနှင့် ငွေကြေးတတ်နိုင်သ၍ ဘောင်အတွင်း ကလေးသူငယ် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန် လိုအပ်သော လူနေမှုအခြေအနေများ ခိုင်လုံစွာရရှိစေရန် တာဝန်မှာ မိဘ(များ) သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်အတွက် အခြားတာဝန်ရှိ သူများအဖို့ အဓိက တာဝန်ဖြစ်သည်။

၃။ ဤအခွင့်အရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ထုတ်ရန် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်အခြေအနေ နှင့် ငွေကြေးအင်အားနှင့်အညီ၊ မိဘများနှင့် ကလေးသူငယ်အတွက် တာဝန်ရှိသည့် အခြားသူများအား ကူညီပံ့ပိုးရန် သင့်လျော်သော စီမံမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင် လိုအပ်လာလျှင် ပစ္စည်း၊ ကူညီပံ့ပိုးမှု၊ အထူးသဖြင့် အာဟာရဆိုင်ရာ အဝတ်အထည်နှင့် အိုးအိမ်နှင့် ပတ်သက်သည့် ထောက်ပံ့ရေး အစီအစဉ်များကို ပေးဆောင်ကူညီ ရမည်။

၄။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မိဘများ သို့မဟုတ် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံတွင်းမှနှင့် နိုင်ငံခြားမှပါ ကလေးသူငယ် အတွက် ကလေးစရိတ်ခိုင်လုံစွာ တောင်းခံရယူရန် သင့်လျော်သည့် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်အတွက် ငွေကြေးတာဝန်ရှိသူသည် ကလေးသူငယ် နေထိုင်သည့် နိုင်ငံနှင့် ခြားနားသည့် နိုင်ငံတွင် နေထိုင်လျှင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များတွင် ဝင်ရောက်ပါဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းသို့သော သဘောတူစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခြင်းအပြင် အခြားသင့်တော်သည့် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခြင်း များကို ပေးဆောင်ကူညီရမည်။

အပိုဒ် ၂၈

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ် ပညာသင်ကြားမှု အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ထို့ပြင် ဤ အခွင့်အရေးကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဖြစ်မြောက်ရရှိစေရန် ရှေးရှုလျက် ညီမျှသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အခြေခံ၍ ၎င်းတို့ အနေဖြင့် အထူးသဖြင့်-

(က) မူလတန်းပညာသင်ကြားရေးကို မသင်မနေရဖြစ်ပြီး၊ လူတိုင်းလူတိုင်းအဖို့ အခမဲ့ဖြစ်စေရန်။

(ခ) အထွေထွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာရေး အပါအဝင် အလယ်တန်းပညာသင်ကြားမှု အမျိုးမျိုးကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် အားပေးမြှင့်တင်ပြီး၊ ၎င်းတို့ကို ကလေးသူငယ်တိုင်းအဖို့ အကျိုးရှိစေ၍ ရရှိနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ထို့ပြင် အခမဲ့ပညာသင်ကြားမှု စတင် စီမံခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့် ကိစ္စတွင် ငွေကြေး ကူညီပံ့ပိုးမှု ပေးကမ်းခြင်း အစရှိသည့် သင့်တော်သော စီမံမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်။

(ဂ) အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကြားမှုကို အရည်အချင်းအပေါ်မူတည်၍ အားလုံးသော မည်သူမဆိုအဖို့ ရရှိနိုင်ရန် သင့်တော်သော နည်းစနစ်များဖြင့် အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ရန်။

(ဃ) ပညာရေးဆိုင်ရာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ သတင်းများနှင့် လမ်းညွှန်မှုများကို ကလေး သူငယ်တိုင်းအတွက် အကျိုးရှိ၍ ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(င) ကျောင်းများတွင် ကျောင်းမှန်မှန်တက်ရန် အားပေးချီးမြှောက်ရန် ကျောင်းထွက်နှုန်းများ လျော့နည်း စေရန် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်။

(2) States Parties shall take all appropriate measures to ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention.

(3) States Parties shall promote and encourage international cooperation in matters relating to education, in particular with a view to contributing to the elimination of ignorance and illiteracy throughout the world and facilitating access to scientific and technical knowledge and modern teaching methods. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

အပိုဒ် ၂၉

၎င်း၏အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ယေဘုယျ ထင်မြင်ချက်

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်၏ ပညာရေးကို အောက်ပါအတိုင်း ရည်ညွှန်းလျက် ရှိစေရမည်ဟု သဘောတူကြသည်။

(က) ကလေးသူငယ်၏ ကိုယ်ပိုင် အရည်အသွေး၊ စွမ်းရည်များ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကိုယ်ကာယပိုင်း ဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များ အပြည့်ဝဆုံး စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးစေရန်။

(ခ) လူ့အခွင့်အရေးများ၊ မူအခြေခံ လွတ်လပ်မှုများနှင့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် ထည့်သွင်းထား သည့်မူလ သဘောတရားများကို အလေးထား ရိုသေမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်။

(ဂ) ကလေးသူငယ်၏ မိဘများ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သီးသန့် အရည် အသွေး၊ ဘာသာစကား နှင့် တန်ဖိုးထားမှုများ၊ ကလေးသူငယ်နေထိုင်လျက်ရှိသည့် တိုင်းပြည်၏ အမျိုးသား တန်ဖိုးထားမှုများ၊ သူ သို့မဟုတ် သူမအနေဖြင့် မူလပထမက ပေါက်ဖွားလာသည့် တိုင်းပြည်အပြင် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ယဉ်ကျေးမှုမှ ကွာခြားသော ယဉ်ကျေးမှုများအပေါ် လေးစားရိုသေမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်။

(ဃ) ကလေးသူငယ်အား လွတ်လပ်သော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် တာဝန်ရှိ ဘဝရရှိရန်အတွက် နားလည် သဘောပေါက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ သည်းခံမှု၊ ကျား မ ညီမျှတူညီမှုနှင့် အားလုံးသော လူသားများ၊ လူအမျိုးမျိုး၊ အမျိုးသား၊ ဘာသာရေး အုပ်စုများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအတွင်း မိတ်ဆွေဖွဲ့မှု သဘောထားဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးရမည်။

(င) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် လေးစားရိုသေမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။

၂။ သီးခြားပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် အသင်းအပင်းများအနေဖြင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းကျောင်းများကို တည်ထောင် ၍ ညွှန်ကြားနိုင်ခွင့်နှင့် ဤအပိုဒ်နှင့် အပိုဒ် ၂၈ ပါ မည်သည့်အပိုင်းနှင့်မျှမဆို၊ ဆိုခဲ့သော

အဖွဲ့အစည်းကျောင်း များတွင်ပို့ချသော ပညာသင်ကြားမှုသည် နိုင်ငံက ချမှတ်ထားသည့် အနည်းဆုံး စံချိန်မီအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီသည့် မူများကို အမြဲတန်းလိုက်နာ၍ မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်(၁) တွင် ပါရှိသည့် မူများနှင့် စွက်ဖက်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖော်ထုတ်ကောက်ယူခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် ၃၀

လူအမျိုးမျိုးဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဝါဒဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဘာသာစကား အမျိုးမျိုးဆိုင်ရာ လူနည်းစု များ၊ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုကဲ့သို့သော နိုင်ငံများတွင်ရှိနေလျှင် ဆိုခဲ့သော လူနည်းစုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် ကလေးသူငယ် တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားဖြစ်သူသည် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ အုပ်စုရှိ အခြားအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပေါင်းစပ်၍ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုကို ခံစားရန်၊ သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာကို ယုံကြည်ကိုးကွယ် ကျင့်သုံးရန်၊ သို့မဟုတ် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ ဘာသာစကား ကို အသုံးပြုရန် အခွင့်အရေးကို ငြင်းပယ်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် ၃၁

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အတွက် အနားယူမှုနှင့် အားလပ်မှု ရရှိစေရန်၊ ကစားမှုနှင့် အပန်းဖြေ အနားယူမှုများတွင် ကလေးသူငယ်၏ အသက်အရွယ်နှင့် သင့်တော်သည့် လှုပ်ရှားမှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ နှင့် အနုပညာဆိုင်ရာဘဝတွင် လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ဆက်ဆံနိုင်ရန် ကလေးသူငယ်၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဘဝတွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ရန် ကလေးသူငယ်၏ အခွင့်အရေးကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက အလေးပေးရမည်။ အားပေးချီးမြှင့်ရမည်။ ထို့ပြင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ အနုပညာဆိုင်ရာ၊ အပန်းဖြေမှုဆိုင်ရာနှင့် အားလပ်မှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုတွင် သင့်လျော်သော စီမံချက်နှင့် ညီမျှသောအခွင့်အလမ်းများကို အားပေးကူညီရမည်။

အပိုဒ် ၃၂

၁။ ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် စီးပွားရေး ခေါင်းပုံဖြတ်စနစ်မှ ကာကွယ်မှုရရှိရန်နှင့် ကလေးသူငယ်၏ ပညာရေး အဖို့ ဘေးရန်မကင်းသော၊ သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသော၊ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ကိုယ်ကာယ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေး၊ စာရိတ္တ သို့မဟုတ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အန္တရာယ်ရှိသော မည်သည့်အလုပ်ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှကာကွယ်မှု ရရှိရန် အခွင့်အရေးကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤအပိုဒ်ကိုသေချာစွာ အထမြောက်စေရန်အတွက် ဥပဒေပြုမှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လူမှုရေးနှင့်ပညာရေး စီမံမှုများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤရည်မှန်းချက်သို့ ရှေးရှုလျက် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင် ရာ စာချုပ်များပါ စပ်ဆိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဂရုပြု၍ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရ မည်။ အထူးသဖြင့်

(က) အလုပ်အကိုင်အတွက် ဝင်ခွင့်များ ရရှိနိုင်ရန် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်၊ သို့မဟုတ် အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ်များ ကန့်သတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ခ) အလုပ်အကိုင်အတွက် သင့်လျော်သော နာရီပိုင်းများနှင့် စည်းကမ်းချက်များ နည်းလမ်းတကျ ပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ဂ) ဤအပိုဒ်ကို ထိရောက်စွာ အတည်ဖြစ်စေရန် သင့်တော်သော ပြစ်ဒဏ်များ သို့မဟုတ် အခြားအပြစ် ပေးခြင်းများ ပြဋ္ဌာန်းရန်။

အပိုဒ် ၃၃

ကလေးသူငယ်များကို သက်ဆိုင်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များတွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထားသော မူးယစ်ထုံထိုင်းစေတတ်သော ဆေးဝါးများနှင့် စိတ်အပြင်းအထန် လှုပ်ရှားစေတတ်သော အရာများကို ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အသုံးပြုခြင်းမှ ကလေးသူငယ်များအား ကာကွယ်ပေးရန်၊ ဥပဒေပြုဆိုင်ရာ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ စီမံမှုများ အပါအဝင် အလုံးစုံသော သင့်တော်သည့် စီမံမှုများကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ် ၃၄

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကလေးသူငယ်ကို ကာမခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် ကာမအလွဲသုံးစားမှု အမျိုးစုံမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် တိုင်းပြည်ဆိုင်ရာ၊ နှစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံဆိုင်ရာ စီမံမှုများအားလုံးကို တားဆီးရန်အတွက် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့်

- (က) ကလေးသူငယ်အား တရားဥပဒေနှင့် မညီသည့် ကာမနှင့် စပ်ဆိုင်သောလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ရန် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံထက်စီးနင်းပြုခြင်းမှလည်းကောင်း၊
- (ခ) ပြည့်တန်ဆာလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားတရားဥပဒေနှင့် မညီသော ကာမပြုကျင့်မှုများတွင် ကလေးသူငယ်များအား ခေါင်းပုံဖြတ်စနစ်ဖြင့် အသုံးပြုခြင်းမှ လည်းကောင်း
- (ဂ) ညစ်ညမ်းသော ပြပွဲများနှင့် ပစ္စည်းများတွင် ကလေးသူငယ်များအား ခေါင်းပုံဖြတ်စနစ်ဖြင့် အသုံးပြုခြင်းမှ လည်းကောင်း တားဆီးပိတ်ပင်ရန်။

အပိုဒ် ၃၅

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကလေးသူငယ်များအား မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်မဆို သို့မဟုတ် မည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို ဖြားယောင်းသွေးဆောင် ခေါ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ကိစ္စများမှ တားဆီးပိတ်ပင် ရန်အတွက် သင့်တော် လျော်ကန်သော တိုင်းပြည်ဆိုင်ရာ နှစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံဆိုင်ရာ စီမံမှုများ အလုံးစုံကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၃၆

ကလေးသူငယ်၏ ကောင်းကျိုးအဘက်ဘက် အနေအထားများမှ အကျိုးဆုတ်ယုတ်စေတတ်သည့် အခြားသောခေါင်းပုံဖြတ်နည်း အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံမှ ကလေးသူငယ်အား ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် ၃၇

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့်-

- (က) မည်သည့် ကလေးသူငယ်ကိုမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားရက်စက် လူမဆန်သော သို့မဟုတ် ယုတ်ညံ့စေသည့် ပြုကျင့်မှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုများဖြင့် နိုင်နင်းစေခြင်း မပြုလုပ်ရ။
- (ခ) သေဒဏ် သို့မဟုတ် လွတ်မြောက်ရန် အလားအလာမရှိသည့် တစ်သက်တစ်ကျွန်း ပြစ်ဒဏ်ကို အသက်(၁၈)နှစ်အောက်ရှိသူများ ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုများအပေါ် စည်းကြပ်ခြင်း မပြုလုပ်ရ။

(ဂ) လွတ်လပ်မှု လက်လွတ်ခံရသော ကလေးသူငယ်တိုင်းအား ကြင်နာညာတာ၍ လူသားတစ်ဦး၏ မွေးရာပါ ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားပြီး၊ သူတို့၏ အသက်အရွယ်အလိုက် လိုအပ်မှုများကို ထည့်သွင်း တွက်ချက် ထားသော နည်းဖြင့် ကိုင်တွယ်ဆက်ဆံရမည်။

(ဃ) သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏လွတ်လပ်မှု လက်လွတ်ခံသော ကလေးသူငယ်တိုင်းအား ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် အခြားသင့်လျော်သော ကူညီပံ့ပိုးမှုကို အမြန်ရရှိနိုင်ရန်အပြင်၊ တရားစီရင်ရေးရုံးတွင် သို့မဟုတ် အခြားအရည် အချင်းပြည့် လွတ်လပ်သည့် ဘက်မလိုက်သော အာဏာပိုင်ထံတွင် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ လွတ်လပ်မှု လက်လွတ်သွားခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့်ညီ မညီကို ငြင်းဆိုရန်နှင့် ဤအမှုမျိုးတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် အမြန်ရရှိရန် အခွင့်အရေး ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၃၈

၁။ ကလေးသူငယ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်မှုများတွင် သူတို့နှင့် ပတ်သက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်း စာနာသည့် တရားဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို လေးစားရန်နှင့် လေးစားမှုသေချာအောင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အသက် ၁၅ နှစ် အရွယ်မရောက်သေးသူများအနေဖြင့် စစ်တိုက်ခိုက်မှုများတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခြင်း မရှိစေရန် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက ဖြစ်နိုင်သည့် စီမံမှုများအားလုံးကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေ ဖြင့် အသက်၁၅နှစ် အရွယ်မရောက်သေးသောမည်သူ့ကိုမျှ မိမိတို့၏ လက်နက်ကိုင်တပ်များအတွင်းသို့ ခေါ်ယူ စုဆောင်းခြင်းမပြုရရန် ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များ အတွင်းသို့အသက် (၁၅)နှစ် မပြည့်သေးသော မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ စစ်သည်များ စုဆောင်းရေးအတွက် ခေါ်သွင်းခြင်းမှ တားဆီးရမည်။ အသက် (၁၅)နှစ် အရွယ်မရောက်ရှိသေးသူများကို တပ်တွင်းသို့ ခေါ်ယူစုဆောင်းရာတွင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက အသက်အကြီး ဆုံးသူများကို ဦးစားပေးရန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူအချင်းချင်း စာနာသည့် ဥပဒေအရ လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှုများတွင် မြို့သူမြို့သား များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် မိမိတို့ တာဝန်များ ရှိသည်နှင့် အညီ၊ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် လက်နက် ကိုင် တိုက်ခိုက်မှုတွင် သက်ဆိုင်သည့် ကလေးသူငယ်များအား ကာကွယ်မှုနှင့် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင် ရန် ဖြစ်နိုင်သည့် စီမံမှုအားလုံးကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၃၉

မည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို လစ်လျူရှုပစ်ထားခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်၍ ကရုဏာကင်းမဲ့သည့် သို့မဟုတ် ယုတ်ညံ့ စေသည့် ကိုင်တွယ်ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ခတ်မှု၊ သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်မှုများမှ ကလေးသူငယ် ဒုက္ခသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ကိုယ်ကာယနှင့် စိတ်ပညာပြန်လည် ကျန်းမာစေမှုနှင့် လူမှုရေးအရ ပြန်လည် ပေါင်းစည်းမှုများကို အားပေးဖြစ်ထွန်းစေရန် သင့်တော်သော စီမံမှုများကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ဤသို့သော ပြန်လည်ကျန်းမာစေမှုနှင့် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းမှုများသည် ကလေးသူငယ်၏ ကျန်းမာမှု၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလေးစားမှုနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို အားပေးမြှင့် တင်စေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်၌ဖြစ်ထွန်းစေရမည်။

အပိုင်း ၄၀

၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု အစွပ်စွဲခံရသည့် သို့မဟုတ် စွဲဆိုခြင်းခံရသည့် သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် ကလေးသူငယ်တိုင်းအား မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တန်ဖိုးရှိကြောင်း အသိစိတ်ကို အားပေး ဖြစ်ထွန်းစေမှုနှင့် ဆီလျော့သောနည်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကိုင်တွယ်ဆက်ဆံစေခွင့်၊ ကလေးသူငယ်၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြားသူများ၏ အခြေခံ လွတ်လပ်မှုများအတွက် လေးစားခြင်းစိတ်ကို အားပြည့်၍ ကလေးသူငယ်၏ အသက် အရွယ်နှင့်၊ ကလေးသူငယ်၏ ပြန်လည်ပေါင်းစပ်မှုကို အားပေးဖြစ်ထိန်းစေရန် ဆန္ဒရှိမှုကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်လျက် ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း၌ အပြုသဘောရှိ သည့် အနေအထားတွင် တည်ရှိနေရန် အခွင့် အရေးကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ဤရည်မှန်းချက်သို့ ရှေးရှုလျက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်များ၏ သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဂရုပြု၍ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံများအနေဖြင့် အထူးသဖြင့် အောက်ပါအချက်တို့ကို ဖြစ်မြောက်စေရမည်-

(က) အမျိုးသားဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေက ကျူးလွန်ခဲ့သည့်အချိန်တွင် တားမြစ် ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိသည့် လုပ်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်သင့်သည်များကို မလုပ်ဘဲ ချန်လှပ်ထားမှုများ ကြောင့် မည်သည့် ကလေးသူငယ်အားမဆို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် စွဲဆိုခြင်း၊ သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို မပြုလုပ်ရ။

(ခ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲရသည့် သို့မဟုတ် စွဲဆိုခြင်းခံရသည့် ကလေးသူငယ်တိုင်း သည် အနည်းဆုံးအောက်ပါ အာမခံချက်များရှိစေရမည်။

(၁) တရားဥပဒေနှင့်အညီ အပြစ်ရှိသည်ဟု ခိုင်လုံသောအထောက်အထားမပြနိုင်မခြင်း အပြစ်ကင်းမဲ့ သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၂) သူ သို့မဟုတ် သူမအပေါ် စွပ်စွဲချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်တော်သည်ရှိသော် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများ သို့မဟုတ် တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူမှ တစ်ဆင့်လျင်မြင်စွာ တိုက်ရိုက် သတင်းပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင်သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ခံခံထုချေမှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ထုချေ ချက်တင်သွင်းခြင်းကိစ္စများတွင် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားဆိုင်ရာ သင့်တော်သည့် ကူညီပံ့ပိုးမှုရရှိရန်။

(၃) တရားဥပဒေနှင့်အညီ အရည်အချင်းပြည့်၍ လွတ်လပ်ပြီးဘက်မလိုက်သည့် အာဏာပိုင် သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့က တရားရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားသင့်လျော်သော ကူညီမှုဖြင့်ကလေးသူငယ်၏ ကောင်းကျိုးအတွက် မဟုတ်ဟု ယူလျှင်မှအပ၊ အထူးသဖြင့် သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ အသက်အရွယ် သို့မဟုတ် အခြေအနေ၊ သူ၏သို့မဟုတ် သူမ၏ မိဘများ သို့မဟုတ် တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူများကို ထည့်သွင်း တွက်ချက် စဉ်းစားလျက် တရားမျှတသော ကြားနာဟုတ်ဆေးခြင်း ပြုလုပ်၍ အချိန်မဆိုင်းပဲ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပေးရန်။

(၄) အတင်းအကြပ် သက်သေခံစေခြင်း၊ သို့မဟုတ် အပြစ်ရှိကြောင်းဖြောင့်ချက်ပေးစေခြင်း မဖြစ်စေရန် ဆန့်ကျင်ဘက်သက်သေများအား စစ်ဆေးရန်၊ သို့မဟုတ် အစစ်ဆေးခံစေရန်၊ ညှိမျှသော စည်းကမ်းချက်များ အရ သူ၏သို့မဟုတ် သူမ၏ကိုယ်စား သက်သေများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စစ်ဆေးမှုကို ရယူရန်။

(၅) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆသည်ရှိသော် ဤဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ထိုမှ သက်ရောက်သည့် အကျိုးကြောင့် သတ်မှတ်သည့် မည်သည့်စီမံမှုများကိုမဆို၊ အဆင့်ပိုမြင့်သော

အရည်အချင်း ပြည့်၍ လွတ်လပ်ပြီးဘက်မလိုက်သည့် အာဏာပိုင် သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့က တရားဥပဒေနှင့်အညီ ပြန်လည်သုံးသပ် စိစစ်စေရန်။

(၆) အကယ်၍ ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် အသုံးပြုသော ဘာသာစကားကို နားမလည်နိုင်သည်ရှိသော် စကားပြန်တစ်ဦးဦး၏ အကူအညီကို အခမဲ့ရရှိစေရန်။

(၇) သူ၏ သို့မဟုတ် သူမ၏ လျှို့ဝှက်ကိစ္စများတွင် အမှုကိစ္စများ အဆင့်ဆင့်တိုင်း၌ လေးစားမှု အပြည့် အဝပေးရမည်။

၃။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု အစွပ်စွဲခံရသည့် သို့မဟုတ် စွဲဆိုခြင်းခံရသည့် သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် ကလေးသူငယ်များနှင့် သီးခြားသက်ဆိုင်သော ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အာဏာပိုင်များနှင့် အသင်းအပင်းများ တည်ထောင်ခြင်းကို အားပေးဖြစ်ထွန်းစေရန် ရှာဖွေ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့်-

(က) ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ကျူးလွန်နိုင်စွမ်းမရှိဟု မှတ်ယူနိုင်သည့် အနည်းဆုံး အသက်အရွယ်ကို သတ်မှတ်ရန်။

(ခ) လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ကွပ်ကဲကြီးကြပ်မှု အမိန့်များ အစရှိသည့် စီစဉ်မှုအမျိုးမျိုး၊ အကြံပေးမှု၊ ပညာသင် ကြားမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လေ့ကျင့်မှုအစီအစဉ်များနှင့် တည်ထောင်ထားသည့် အသင်းအပင်း ကူညီ ပံ့ပိုးမှုများ၏ အခြားအစားထိုး အစီအစဉ်များသည် ကလေးသူငယ်များအား သူတို့၏ ကောင်းစားမှုအတွက် သင့်လျော်သည့်နည်းဖြင့် ဆက်ဆံ၍ ၎င်းတို့၏အခြေအနေများနှင့် ပြစ်မှုအကြား အချိုးကျ အနေအထားဖြစ်စေ မှု သေချာအောင် ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်။

အပိုဒ် ၄၁

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးကို အမှတ်ဖြစ်မြောက်စေရန်အတွက် ပို၍အားပေးရာရောက်သော သတ်မှတ်ချက်များ သည် ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်နှင့် မည်သို့မျှ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။ ထိုသို့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်-

(က) ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ၏ တရားဥပဒေ၊ သို့မဟုတ်

(ခ) ထိုပါဝင်ဘက်နိုင်ငံတွင် တည်ရှိနေသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၌ ပါဝင်ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။

အပိုဒ် ၂

အပိုဒ် ၄၂

နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်၏ မူများနှင့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သင့်လျော်ပြီး တက်ကြွသောနည်းများဖြင့် လူကြီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များပါ ကျယ်ပြန့်စွာသိရှိနိုင်စေရန် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရ မည်။

အပိုဒ် ၄၃

၁။ ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်တွင် လက်ခံထားသည့်တာဝန်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ၏ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုများကို စိစစ်ရန်အလို့ငှာ အောက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်

အလုပ်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရမည့် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီ တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ထားစေရမည်။

၂။ ယင်းကော်မတီတွင် ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်က လွှမ်းမိုးသည့်ကဏ္ဍများ၌ မြင့်မြတ်သော စာရိတ္တ အဆင့်ရှိပြီး အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် အရည်အချင်းပြည့်ဝမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ကျွမ်းကျင်သူ(၁၀)ဦး ပါဝင်စေရမည်။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများက မိမိတို့၏ အမျိုးသားများထဲမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်စေရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့က မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်အရ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ တရားမျှတသော ဖြန့်ဝေမှုနှင့် မဓိက တရားဥပဒေစနစ်များ ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်လျက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

၃။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများမှ အမည်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းထဲမှ လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ် ဖြင့်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် မိမိ၏ အမျိုးသားထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို အမည်တင် သွင်းရမည်။

၄။ ကော်မတီသို့ ပထမဦးစွာ ရွေးကောက်ပွဲကို ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်အတည်ဖြစ်သည့်နေ့မှ ၆ လ ထက် နောက်မကျစေဘဲ ကျင်းပစေရမည်။ ထို့နောက် ဒုတိယနှစ်တိုင်းဖြစ်ရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုကို ကျင်းပမည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံးလေးလ ကာလတွင် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအား နှစ်လအတွင်း အမည်စာရင်းများတင်သွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်သည့်စာကို ပေးပို့ရမည်။ ထို့နောက် အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ယင်းသို့ အမည်တင်သွင်းခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းကို အကွာရာစဉ်အလိုက် ၎င်းတို့အား အမည်တင်သွင်းသည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံကို ညွှန်ပြလျက်၊ ပြုစု၍ ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသို့ တင်ပြရမည်။

၅။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်တွင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအား ဖိတ်ခေါ်၍ကျင်းပသော အစည်း အဝေးများတွင် ရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုသို့သော အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံ များ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံ တက်ရောက်လျှင်အစည်းအဝေး ထမြောက်၍ ကော်မတီသို့ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မဲအများဆုံး ရရှိသူများဖြစ်စေရမည်။ ထို့ပြင် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများမှ တက်ရောက်၍မဲပေးသည့် ကိုယ်စားလှယ်များက ထည့်သော မဲများ၏ အပြီးသတ် အများစု မဲများဖြစ်စေရမည်။

၆။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့် လေးနှစ်အတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေရမည်။ အကယ်၍ ထပ်မံ အမည်တင်သွင်းခံရလျှင် သူတို့အနေဖြင့် ထပ်မံအရွေးခံနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။ ပထမ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ရွေးကောက်ခြင်းခံရသည့် အဖွဲ့ဝင်များအနက်မှ ငါးဦး၏ သက်တမ်းကာလ အပိုင်းအခြားသည် နှစ်နှစ်ပြီးလျှင် ကုန်ဆုံးစေရမည်။ ပထမရွေးကောက်ပွဲ ပြီးလျှင်ပြီးခြင်း ယင်းအဖွဲ့ဝင်ငါးဦး၏ အမည်များကို အစည်းအဝေးသဘာပတိ က မဲစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်စေရမည်။

၇။ အကယ်၍ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးက သေဆုံးသည်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်သည်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အခြား မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် သူသည် သို့မဟုတ် သူမသည် ကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မစွမ်းနိုင်ဟု ကြေညာပြောဆိုလာပါက အဆိုပါအဖွဲ့ဝင်အား အမည်တင်သွင်းခဲ့သည့် ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံသည် ကော်မတီ၏ သဘောတူချက်အရ မိမိတို့ အမျိုးသားထဲမှကျွမ်းကျင်သူ တစ်ဦးကို ခန့်အပ်၍ ကျန်ရှိသည့် အလုပ်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည်အထိ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၈။ ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နည်းဥပဒေများကို တည်ဆောက်ရမည်။

၉။ ကော်မတီအနေဖြင့် မိမိ၏အရာရှိများကို နှစ်နှစ်ကာလ အပိုင်းအခြားအတွက် ရွေးချယ်ရမည်။

၁၀။ ကော်မတီအစည်းအဝေးများကို သာမန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်တွင် သို့မဟုတ် ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်သည့် အခြားမည်သည့် သင့်တော်သော နေရာတွင်မဆို ကျင်းပစေရမည်။ သာမန်အားဖြင့်

ကော်မတီသည် နှစ်စဉ် တွေ့ဆုံစေရမည်။ ကော်မတီအစည်းအဝေးများ၏ ကာလအချိန်ကြာမှုကို ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးက အထွေထွေညီလာခံသဘောတူညီချက်အရ ဆုံးဖြတ်စေရမည်။ သို့မဟုတ် လိုအပ်ပါက ပြန်လည် သုံးသပ်စေရမည်။

၁၁။ လက်ရှိ နိုင်ငံတကာသဘောတူစာချုပ်အရ ကော်မတီ၏ အလုပ်ဝတ္တရားများကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင် ရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အကူများကို စီမံပေးရမည်။

၁၂။ အထွေထွေညီလာခံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်အရ ဖွဲ့စည်းထားသော ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်သည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂရန်ပုံငွေများမှ လစာကြေးငွေများကို ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၄၄

၁။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ တစ်ဆင့်၊ မိမိတို့အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဤအသိအမှတ်ပြုသည့် အခွင့်အရေးများကို ခံစားရာတွင် တိုးတက်မှုများရရှိသော စီမံကိန်းများ နှင့်ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာများကို ကော်မတီသို့ တင်ဆက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။

(က) သက်ဆိုင်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်အတည်ဖြစ်လာသည်မှ နှစ်နှစ်အတွင်း

(ခ) ထို့နောက် ငါးနှစ်တိုင်း။

၂။ ဤအပိုဒ်အရ ပြုစုသောအစီရင်ခံစာများသည် လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်များကို မည်သည့်အဆင့်အထိ အထမြောက်နေကြောင်းနှင့် ပတ်သက်သောအကြောင်းရင်းများနှင့် အခက်အခဲများ (ရှိလျှင်) ကို ညွှန်ပြရမည်။ အစီရင်ခံစာများတွင် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ကျယ်ပြန့်စွာ နားလည်သဘောပေါက်မှုအတွက် ကော်မတီအား ပေးဆောင်ရန်လိုလောက်သော သတင်းပြန်ကြားချက် များ ပါဝင်စေရမည်။

၃။ ကော်မတီသို့ကျယ်ပြန့်သော ကနဦးအစီရင်ခံစာကို တင်ဆက်ထားသော ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် စာပိုဒ် ၁(ခ)နှင့် အညီ နောက်ထပ် တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများတွင် ယခင်ကတင်ပြခဲ့သော အခြေခံသတင်းအချက်များကို ထပ်မံထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမလိုပါ။

၄။ ကော်မတီသည် ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ထပ်မံရရှိသည့် သတင်း ကြားချက်များကို ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများထံမှ မေတ္တာရပ်ခံနိုင်သည်။

၅။ ကော်မတီသည် နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကောင်စီမှတစ်ဆင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ သို့မိမိ၏လှုပ်ရှား လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော အစီရင်ခံစာများကို တင်ဆက်စေရမည်။

၆။ ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်သည့် တိုင်းပြည်များရှိ ပြည်သူအများထံ မိမိတို့၏ အစီရင်ခံစာ များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးစေရမည်။

အပိုဒ် ၄၅

နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ် ကလွှမ်းမိုးသော ကဏ္ဍတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရန်။

(က) သီးသန့်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၊ ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေနှင့် အခြားကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း များသည် မိမိတို့၏အမိန့်အာဏာ သက်ရောက်သောလက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကိစ္စများ စဉ်းစားဆွေးနွေးရာတွင် ဝင်ရောက်ကိုယ်စားပြု ပါဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။ ကော်မတီအနေဖြင့် သီးသန့်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၊ ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေနှင့် မိမိတို့ အမိန့်အာဏာ အသီးသီးသက်ရောက်သည့် ကဏ္ဍများ၌နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော် ရာတွင် ကျွမ်းကျင်သည့် အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်ရန် သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသော အခြားအရည်အချင်း ပြည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။ ကော်မတီအနေဖြင့်သီးသန့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၊ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများအား မိမိတို့လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှုများ သက်ရောက်သည့် ကဏ္ဍများတွင် နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာများ တင်သွင်းရန်ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

(ခ) ကော်မတီအနေဖြင့် သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆလျှင် သီးသန့်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၊ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများရန်ပုံငွေနှင့် အခြားအရည်အချင်းပြည့်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အကြံပေးချက်များ သို့မဟုတ် ကူညီပံ့ပိုးမှုကို မေတ္တာရန်ခံချက် သို့မဟုတ် လိုအပ်မှုကို ရည်ညွှန်းလျှင် ၎င်းမေတ္တာရန်ခံချက်များနှင့် ရည်ညွှန်းချက်များအပေါ်ကော်မတီ၏ ထင်မြင်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များ (ရှိလျှင်) ပါရှိသည့် ပါဝင်ဘက် နိုင်ငံများမှ အစီရင်ခံစာများကို တစ်ဆင့်ပေးပို့ပေးစေရမည်။

(ဂ) ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သော သီးသန့်ကောက်ချက်များအပေါ် လေ့လာမှုများ ကို မိမိ၏ ကိုယ်စားတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သို့ မေတ္တာရန်ခံချက်ကို ကော်မတီအနေဖြင့် အထွေထွေညီလာခံသို့ ထောက်ခံချက် ပေးပို့နိုင်သည်။

(ဃ) ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ပါ အပိုဒ် ၄၄ နှင့် ၄၅ နှင့်အညီရရှိသော သတင်းပြန်ကြားချက် အပေါ်မူတည်၍ အကြံပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံချက်များကို ကော်မတီအနေဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အပိုဒ် ၃

အပိုဒ် ၄၆

လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံတိုင်းက လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရန် အလို့ငှာ ဖွင့်လှစ်ထား စေရမည်။

အပိုဒ် ၄၇

လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်သည် အတည်ပြုမှု လိုအပ်သည်။ အတည်ပြုမှု စာချုပ်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှင်းရမည်။

အပိုဒ် ၄၈

လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ကို မည်သည့် နိုင်ငံကမဆို တရားဝင်လက်ခံနိုင်ရန်အတွက် ဖွင့်လှစ် လျက်ထားရှိရမည်။ တရားဝင်လက်ခံမှု စာချုပ်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှင်းထားရ မည်။

အပိုဒ် ၄၉

၁။ လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်သည် အမှတ်စဉ် (၂၀)မြောက်လျှင် အတည်ပြုမှု သို့မဟုတ် တရားဝင် လက်ခံမှုဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူး ချုပ်ထံ အဆိုပါနိုင်ငံက အပ်နှင်းသည့်နေ့မှ နောက်(၃၀) ရက်နေ့ ရောက်သည့်နေ့ အတည်ဖြစ်မြောက်စေရမည်။

၂။ အတည်ပြုသည့် သို့မဟုတ် တရားဝင်လက်ခံသည့် စာချုပ်စာတမ်းအမှတ်စဉ် (၂၀)မြောက်ကို အပ်နှင်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ကိုအတည်ပြုသည့် သို့မဟုတ် တရားဝင်လက်ခံသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အနေဖြင့်မိမိက အတည်ပြုသည့် သို့မဟုတ် တရားဝင်လက်ခံသည့် စာချုပ်စာတမ်းကို အပ်နှင်းပြီး ရက်ပေါင်း (၃၀) မြောက်သည့်နေ့တွင် မိမိနိုင်ငံအတွက် အတည်ဖြစ်မြောက်စေရမည်။

အပိုဒ် ၅၀

၁။ မည်သည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံကမဆို ပြင်ဆင်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို အဆိုပြု၍ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ထိုအခါ၌ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အဆိုပါ အဆိုပြုချက်များအပေါ် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ပြီး မဲခွဲရန်အတွက် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ခေါ်သင့်မခေါ်သင့် ညွှန်းကြားပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် အဆိုပြုထားသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကိုပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများ သို့ ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်။ အကယ်၍ ဆိုခဲ့သော ဆက်သွယ်သည့်နေ့မှ လေးလကြာ ကာလအတွင်း ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနက်မှ အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက အဆိုပါ အစည်းအဝေးပြုသင့်ကြောင်း ဆန္ဒရှိပါကအတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂက အများပြုသည့် အစည်း အဝေးကို ဆင့်ခေါ်စေရမည်။ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်၍မဲပေးသော ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများမှ အများစုက အတည် ပြုသည့် မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ သဘောတူချက်ရရှိရန်တင်ဆက်စေရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်(၁)နှင့်အညီ အတည်ပြုသော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်ရပ်သည် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံက သဘောတူချက်ရရှိပြီး ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများမှ သုံးပုံနှစ်ပုံ အများစုက လက်ခံလျှင်အတည်ဖြစ်လာစေရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ် အတည်ဖြစ်လာလျှင် ယင်းအားလက်ခံသည့် ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအပေါ် တာဝန်ရှိစေရမည်။ အခြားပါဝင်ဘက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ၎င်းတို့က လက်ခံ ထားသော အလျှင်ကျသည့် မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်တွင်မဆို တာဝန်ဆက်လက်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၅၁

၁။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အတည်ပြုသည့် သို့မဟုတ် တရားဝင်လက်ခံမှုပြုသည့်အချိန်၌ နိုင်ငံများက လုပ်ဆောင်ထားသောချွင်းချန်ချက်များ၏ စာမူကို လက်ခံရယူပြီး နိုင်ငံတိုင်းသို့ ဝေငှစေရမည်။

၂။ လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်၏ အကျိုးနှင့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မလျော်ကန်သော ချွင်းချန်ချက်ကို ခွင့်မပြုရ။

၃။ ချင်းချန်ချက်များကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ လိပ်စာတပ်၍ ဤသို့ သဘောသက်ရောက်သည့် အမိန့်ကြေညာချက်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ထိုအခါ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က နိုင်ငံအားလုံးကို သတင်းပေးပို့ရမည်။ ဤသို့သော အမိန့်ကြေညာချက်သည် အတွင်းရေးမှူးချုပ်က လက်ခံရရှိသည့်နေ့တွင် အကျိုး သက်ရောက်စေရမည်။

အပိုဒ် ၅၂

ပါဝင်ဘက်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်သို့ ပေးပို့သည့်ရေးသား အမိန့်ကြေညာချက် ဖြင့်အပြစ်တင်ရှုတ်ချနိုင်သည်။ အပြစ်တင်မရှုတ်ချချက်သည် အတွင်းရေးမှူးချုပ်က လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ တစ်နှစ်ကြာ ကာလတွင် အကျိုးသက်ရောက်သည်။

အပိုဒ် ၅၃

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

အပိုဒ် ၅၄

လက်ရှိနိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ် မူရင်းကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှင်းထားရမည်။ အာရပ်ဘာသာ၊ တရုတ်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ ရုရှားဘာသာနှင့် စပိန်ဘာသာ စာမူများသည် တန်းတူရည်တူ အစစ်အမှန်ဖြစ်သည်။

အောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထားသည့် အာဏာကုန် လွှဲအပ်ခြင်းခံရသော သံတမန်များသည် မိမိတို့၏ အစိုးရ အသီးသီးတို့က အခွင့်အာဏာများ တရားဝင်အပ်နှင်းထားသည့် အလျောက် သက်သေခံအဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုး ကြပါသည်။

၃။ အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက် (အမှတ် - ၁၃၈)

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင်ပြဋ္ဌာန်း၍

၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင်အာဏာတည်သည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့သည် ၄င်း၏(၅၈) ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ကို ဂျီနီဗာမြို့၌ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၆)ရက် နေ့တွင်ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့ပြီး၊ ယင်းအစည်းအဝေး အစီအစဉ်၏စတုတ္ထကဏ္ဍပါ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရန်အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အချို့သော အဆိုပြုချက်များအားလက်ခံကျင့်သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလျက်လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ၁၉၁၉ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်(စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၀ပြည့်နှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်(ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၁ နှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်(မီးထိုးနှင့်ချိုးခွာသမားများ) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၃၂ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်(ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပြီး)၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း)ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပြီး)၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း မဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု)ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပြီး)၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ငါးဖမ်းသမား) ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်(မြေပြင်အောက်လုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့၏ စည်းကမ်းချက်များကို သတိပြုမှတ်သားကြလျက်လည်းကောင်း၊ အကန့်အသတ်ဖြင့်ရှိသော စီးပွားရေးအပိုင်း ကဏ္ဍတို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်းရှိသည့်လက်ရှိစာချုပ်စာတမ်းများကို တဖြည်းဖြည်းအစားထိုးမည့် ယေဘုယျ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုအား ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေမှု လုံးဝဖျက်သိမ်းအောင်မြင်စေရေးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားရန် အချိန်တန်ငြိဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြလျက်လည်းကောင်း၊ ဤအဆိုပြုချက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခုအသွင်ကို ဆောင်သင့်သည်ဟု သန့်ဋ္ဌာန်ပြုလျက် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်(၁၉၇၃) ဟုခေါ်ဆိုနိုင်သော အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အတည်ပြုချမှတ်လိုက်သည်။

အပိုဒ် - ၁

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အာဏာသက်ဝင်လျက်ရှိသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေမှုကို သေချာထိရောက်စွာဖျက်သိမ်းနိုင်ရန် အလုပ်အကိုင်အာမခံချက် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ကိုသတ်မှတ်ရာတွင် လူငယ်လူရွယ်များ၏ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှစ်ရပ်လုံးကိုအပြည့်ဝ ဆုံးဖြတ်မှု ရှိစေမည့် အမျိုးသားရေးမူဝါဒတစ်ရပ် ချမှတ်ကျင့်သုံးရမည်။

အပိုဒ် - ၂

၁။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက ယင်း၏ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း၌ အလုပ်အကိုင်သို့မဟုတ်လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်မည့် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို လည်းကောင်း၊ ယင်း၏ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း၌ မှတ်ပုံတင်ထားသော သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုကို ဖြည့်စွက်ရေးသားဖော်ပြသော ကြေငြာချက်တစ်စောင်၌ တိကျစွာဖော်ပြရမည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပိုဒ်-၄ မှ အပိုဒ်-၈ အထိကိုရည်ညွှန်းလျက် ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အသက်အရွယ်အောက် ငယ်သူတစ်ဦးအား မည်သည့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းခွင်၊ သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင်ကိုမျှဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက ယခင်ကသတ်မှတ်ခဲ့သောအငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ထက် ပိုမိုကြီးမြင့်သော အသက်အရွယ်တစ်ခုကိုသတ်မှတ်

ကြောင်းနောက်ထပ်ပြုလုပ် သော ကြေငြာချက်များဖြင့်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြား နိုင်သည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်-၁အားလိုက်နာမှုအရသတ်မှတ်သော အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်သည် မသင်မနေရ ကျောင်းပညာသင်ကြားမှုပြီးဆုံးသည့် အသက်အရွယ်အောက်မနိမ့်စေရ၊ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ ၁၅နှစ်ထက် မငယ်စေရ။

၄။ ဤအပိုဒ်၏စာပိုဒ်-၃ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုပမာမပြုဘဲ ၊ စီးပွားရေးနှင့်ပညာရေးဆိုင်ရာသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများလုံလောက်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမရှိသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သက်ဆိုင်ရာအလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများရှိပါက ယင်းတို့နှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးနောက် အစကနဦး၌ အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို ၁၄နှစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၅။ အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအားလိုက်နာလျက် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို ၁၄နှစ်သတ်မှတ်သော အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတိုင်းသည်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပါအပိုဒ်-၂၂ အရ တင်ရသောယင်း၏ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားလိုက်နာကျင့်သုံးမှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများတွင် အောက်ပါတို့ကိုပါရှိစေရမည်။

(က) အဘယ်ကြောင့်ဤသို့ပြုလုပ်ရသည့်အကြောင်းပြချက် သို့မဟုတ်

(ခ) ယင်းအနေဖြင့် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ကျင့်သုံးနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကိုဖော်ပြပါ နေ့ရက်မှအစပြု၍ စွန့်လွှတ်ကြောင်းထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်။

အပိုဒ်-၃

၁။ အလုပ်အမျိုးအစား(သို့) လုပ်ငန်း၏သဘောသဘာဝ သို့မဟုတ် အခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မည့်လူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေး၊ လုံခြုံရေး၊ သို့မဟုတ် စာရိတ္တကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်မည့် အလားအလာရှိက အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်သည် ၁၈နှစ်အောက်မဖြစ် စေရ။

၂။ ဤအပိုဒ်၏စာပိုဒ်-၁ နှင့်သက်ဆိုင်သော အလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများကို သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည့်နေရာ၌ ယင်းတို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး နိုင်ငံတော်ဥပဒေများ၊ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းများအရ အခွင့်ရအာဏာပိုင်တို့က ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏စာပိုဒ်-၁ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ကိုပမာမပြုဘဲ၊ နိုင်ငံတော်ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းများ၊ သို့မဟုတ် အခွင့်ရအာဏာပိုင်က သက်ဆိုင်ရာအလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများရှိသည့်နေရာ၌ ယင်းတို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကာ သက်ဆိုင်ရာ လူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေး၊လုံခြုံရေးနှင့် စာရိတ္တအတွက် အပြည့်အဝ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ထားရှိပြီး၊ယင်းတို့အလုပ်လုပ်ကိုင်ရမည့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းခွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုံလောက်တိကျသော ညွှန်ကြားချက် သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု ကိုလက်ခံရရှိပြီးဖြစ်လျှင် အသက်၁၆နှစ်မှစ၍ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

အပိုဒ်-၄

၁။ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က သက်ဆိုင်ရာအလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများရှိသည့် နေရာများ၌ယင်းတို့ နှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားကျင့်သုံးမှုကြောင့် အထူးနှင့် အတော်အတန်ကြီးမားသော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၍ကန့်သတ်ထားရသည့် အလုပ်အကိုင် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများကို ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေဘဲ ဖယ်ရှားချန်လှပ်ထားနိုင်သည်။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ်-၂၂အရ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြသောယင်း၏ ပထမဦးဆုံးအစီရင်ခံစာတွင် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်-၁ အရဖယ်ရှား ချန်လှပ်ထားရသော အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်းသို့ဖယ် ရှားချန်လှပ်ထားသည့် အကြောင်းပြချက် များကို စာရင်းပြုစုတင်ပြရမည်။ ထို့အပြင် ဖယ်ရှားချန်လှပ်ထားသောအလုပ်အကိုင် အမျိုးအစားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းနိုင်ငံ၏ဥပဒေနှင့် ကျင့်သုံးမှု ဆိုင်ရာ အခြေအနေကို လည်းကောင်း၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အတွက် ယင်းအလုပ်အကိုင် အမျိုးအစား များနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သည် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်ကြံရွယ်သည်ကို နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများ ဌ် ဖော်ပြစေရမည်။

၃။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏အပိုဒ်-၃၌ အကျုံးဝင်သောအလုပ်အကိုင် သို့မဟုတ် ယင်းအပိုဒ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရာ ၌ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်သက်ဆိုင်မှုမရှိဟု ဖယ်ရှားချန်လှပ်ထားခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ်-၅

၁။ စီးပွားရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများလုံလောက်စွာ ဖွံ့ဖြိုးခြင်း မရှိသေးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက သက်ဆိုင်ရာအလုပ်ရှင်များနှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့ အစည်း များရှိသည့် နေရာ၌ ယင်းတို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကာ ကနဦးတွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကျင့်သုံးမှုနယ်ပယ် ကို ကန့်သတ်နိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏စာပိုဒ်-၁ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလိုက်နာကျင့်သုံးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက၊ ၎င်းပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို ကျင့်သုံးမည့်စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှု သို့မဟုတ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား များကို ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား လက်ခံအတည်ပြုမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် နောက်ဆက်တွဲကြေညာချက် တစ်ရပ်တွင် တိကျစွာဖော်ပြရမည်။

၃။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များကို အောက်ပါတို့နှင့်တတ်နိုင်သမျှသက်ဆိုင်မှုရှိစေရမည်။ သတ္တုတူးဖော် ရေးနှင့် ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး၊ အချောထည်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ ဓာတ်ငွေ နှင့်ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက်သာ ထုတ်လုပ်ပြီးပုံမှန်ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်စေသည့် အလုပ်သမားခန့်ထားမှု မရှိသောမိသားစုလုပ်ငန်းနှင့် အငယ်စားလုပ်ငန်းများမှအပ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်သော ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများ။

၄။ ဤအပိုဒ်အလိုအရလိုက်ပါဆောင်ရွက်၍ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ကျင့်သုံးမှုနယ်ပယ်ကို ကန့်သတ်ထားသည့် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည်-

(က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ်-၂၂အရ ပေးပို့ရသော အစီရင်ခံစာ၌ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်အတွင်း ပါဝင်မှုမရှိသောလုပ်ငန်းခွဲအမျိုးမျိုး၌ လူငယ် လူရွယ်များနှင့်ကလေးသူငယ်များအား အလုပ်ခန့်ထားခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်စေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ယေဘုယျရပ်တည်မှု၊ နှင့် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာကျင့်သုံးရေးအတွက် ပြုလုပ် ထားနိုင်ခြေရှိသော တိုးတက်မှုတစ်စုံတစ်ရာကို ဖော်ပြရမည်။

(ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သို့ လိပ်မူပေးပို့သော ကြေညာ ချက်တစ်ရပ်ဖြင့် ကျင့်သုံးမှုနယ်ပယ်ကို မည်သည့်အချိန်၌မဆို တရားဝင်တိုးချဲ့နိုင်သည်။

အပိုင်း-၆

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၊ သို့မဟုတ် အတတ်ပညာသင်ကျောင်းများ၊ သို့မဟုတ် အခြားသောလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဌာနများ ရှိကလေးသူငယ်များက လုပ်ကိုင်သောအလုပ်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွင်များရှိအနည်းဆုံးအသက်(၁၄)နှစ် အရွယ်ရှိသူတို့အား အခွင့်ရအာဏာပိုင်က သက်ဆိုင်ရာအလုပ်ရှင်များ နှင့်အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများရှိရာ နေရာများ၌ ယင်းတို့နှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကာ သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် လျော်ညီစွာ လုပ်ကိုင်စေသောအလုပ်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိစေရမည့်အပြင် ယင်းအလုပ် သည်အောက်ပါတို့၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

(က) စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း၊ သို့မဟုတ် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဌာနတစ်ခုက အခြေခံအားဖြင့် တာဝန်ယူသောပညာရေး၊ သို့မဟုတ်လေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းတစ်ခု-

(ခ) အခွင့်ရအာဏာပိုင်၏ သဘောတူညီမှုဖြင့်လုပ်ငန်း တစ်ခုအတွင်း၌အဓိကတစ်ရပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော်လည်းကောင်းတည်သော လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး အစီအစဉ် တစ်ခု-

(ဂ) အလုပ်အကိုင်တစ်ခု၊ သို့မဟုတ် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအစီအစဉ်တစ်ခုကို ရွေးချယ်ရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ပုံစံပြုလုပ်ထားသောလမ်းညွှန်မှု၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်သင်တန်း တို့ဖြစ်သည်။

အပိုင်း-၇

၁။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေများ၊ သို့မဟုတ်စည်းမျဉ်းများက အောက်ဖော်ပြပါ ပေါ့ပါးသောအလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတွင် အသက်(၁၃)နှစ်မှ (၁၅)နှစ်ရှိသူများအားလုပ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်-

(က) ထိုသူတို့၏ကျန်းမာရေး၊ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအန္တရာယ်ပြုနိုင်ခြေမရှိသောလုပ်ငန်း/ အလုပ်အကိုင်

(ခ) ထိုသူတို့၏ စာသင်ကျောင်းသို့တက်ရောက်မှု၊ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က သဘောတူသော (သို့) ရရှိမည့် သွန်သင်ညွှန်ကြားမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏စွမ်းရည်ကိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်သင်တန်းများ၊ သို့မဟုတ် လေ့ကျင့်ရေးအစီအစဉ်များအပေါ် ထိခိုက်နစ်နာမှုမဖြစ်စေသော လုပ်ငန်း/အလုပ်အကိုင်

၂။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းများသည် ဤအပိုင်း၏စာပိုဒ်-၁ပါ စာပိုဒ်ခွဲ(က)နှင့်(ခ)တို့၌ သတ်မှတ်ထားသည့် လိုအပ်ချက်ကိုပြည့်မီသော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍မသင်မနေရ ကျောင်းသင်ကြားမှု မပြီးဆုံးသေးသော်လည်း အနည်းဆုံးအသက်(၁၅)နှစ်ရှိသောသူများ၏ အလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းကိုလည်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၃။ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က ဤအပိုင်း၏စာပိုဒ်-၁နှင့် ၂ တို့အရခွင့်ပြုသောအလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ်လုပ်ငန်း ကိစ္စများကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည့်အပြင်၊ ယင်းသို့သောအလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ်လုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်သော အချိန်နာရီနှင့် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

၄။ ဤအပိုင်း၏စာပိုဒ်-၁နှင့် ၂ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပမာမပြုဘဲ၊ အပိုင်း-၂၏ စာပိုဒ်-၄ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ လိုက်နာဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက၊ ဤသို့ဆက်လက်လိုက်နာနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤအပိုင်းပါ စာပိုဒ်-၁မှ အသက်၁၃နှစ်နှင့် ၁၅နှစ်ကို အသက်၁၂နှစ်နှင့်၁၄နှစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာပိုဒ်(၂)မှ အသက်(၁၅)နှစ်ကို အသက်(၁၄)နှစ်ဖြင့်လည်းကောင်း အစားထိုးနိုင်သည်။

အပိုဒ်-၈

၁။ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများရှိရာများ၌၊ ယင်းတို့နှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးလျှင် အနုပညာသီဆိုကပြဖျော်ဖြေမှုများတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပိုဒ်-၂၌ ဖော်ပြထားသော အလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတို့အားပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းကို ခြွင်းချက်ထား ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၂။ ဤသို့ခွင့်ပြုရာ၌ အလုပ်အကိုင်၊ သို့မဟုတ်လုပ်ငန်းအတွက် ခွင့်ပြုသောအချိန်နာရီကို ကန့်သတ်၍ စည်းကမ်း ချက်များကန့်သတ် သတ်မှတ်ပေးစေရမည်။

အပိုဒ်-၉

၁။ အခွင့်ရအာဏာပိုင်က ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ သေချာထိရောက်စွာ အာဏာတည်စေရန် သင့်လျော်သော ပြစ်ဒဏ်များပြဋ္ဌာန်းခြင်း အပါအဝင် လိုအပ်သမျှ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု ပြုလုပ်ရမည်။

၂။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေများ၊ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းများ၊ သို့မဟုတ် အခွင့်ရအာဏာပိုင်က ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အကျိုးသက်ရောက်စေမည့်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာမှုရှိစေရန် တာဝန်ရှိသူများအား ရှင်းလင်းပြောပြရ မည်။

၃။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေများ၊ သို့မဟုတ်စည်းမျဉ်းများ၊ သို့မဟုတ် အခွင့်ရအာဏာပိုင်က အလုပ်ရှင်၏ လက်ဝယ်ရှိအသုံးပြုရမည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်များ၊ သို့မဟုတ် အခြားစာရွက်စာတမ်းများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ယင်း မှတ်ပုံတင်စာအုပ်များ၊ သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများတွင် အလုပ်ရှင်ကခန့်ထားသူများ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းအတွက်အလုပ်လုပ်နေသူ အသက်(၁၈)နှစ်အောက်လူငယ်များ၏ တရားဝင်အမည်နှင့် အသက်အရွယ် သို့မဟုတ် မွေးသက္ကရာဇ်များ ဖော်ပြစေရမည်။

အပိုဒ်-၁၀

၁။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်က ဤအပိုဒ်၌သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍အောက်ပါ တို့ကို ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ ၁၉၁၉ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက် အရွယ် (ချိုးခွာနှင့်မီးထိုးသမားများ) ပြဋ္ဌာန်းချက် ၁၉၃၂ ခုနှစ် အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင် ခန့်ထားမှု) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ငါးဖမ်းသမား) ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (မြေပြင်အောက်လုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက် တို့ဖြစ်ကြသည်။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အာဏာတည်လာခြင်းသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ် အသက်အငယ်ဆုံး(ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ်အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၃၇ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု) ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ငါးဖမ်းသမား) ပြဋ္ဌာန်းချက် သို့မဟုတ် ၁၉၆၅ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (မြေပြင်အောက်လုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့အားရှေ့ဆက်လက်ခံအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးမှုကို ပိတ်ပင်ခြင်း မဖြစ်စေရ။

၃။ ၁၉၁၉ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်(စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် အငယ်ဆုံးအသက် အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ်အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ချိုးခွာနှင့်မီး ထိုးသမားများ) ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပါဝင်သူအားလုံးက လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးကြခြင်းဖြစ်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ်

အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ကြေညာချက်တစ်စောင် ဆက်သွယ်ပေးပို့၍ ပိတ်ပစ်ရန် သဘောတူကြာသောအခါ နောက်ထပ် လက်ခံအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးမှုကို ပိတ်ပစ်စေရမည်။

၄။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ဆိုင်ရာ တာဝန်များကို လက်ခံရာ၌

(က) ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါအပိုဒ်-၂ကိုလိုက်နာ၍ အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို အသက်၁၅နှစ်ထက်မငယ်ရ ဟု သတ်မှတ်သည့် ၁၉၃၇ခုနှစ်အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်၌ ပါဝင်သည့်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံဖြစ်လျှင်၊ ဤသို့လက်ခံခြင်းတရားဥပဒေသဘောကြောင့်ပင် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အား ချက်ချင်းစွန့်လွှတ် ရာ ရောက်စေရမည်။

(ခ) ၁၉၃၂ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု) ပြဋ္ဌာန်းချက်၌ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံဖြစ်လျှင်၊ ဤသို့လက်ခံခြင်းတရား ဥပဒေသဘောကြောင့် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အား ချက်ချင်းစွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

(ဂ) ၁၉၃၇ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု) ပြဋ္ဌာန်းချက်(ပြင်ဆင်ထားပြီး)၌ ဖွင့်ဆိုဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စက်မှုလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်၌ ပါဝင်သူအဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပိုဒ်-၂ကို လိုက်နာလျက် အသက်၁၅နှစ်အောက် မလျော့သောအငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် တစ်ခုကို သတ်မှတ်ထားလျှင် ယင်းတရားဥပဒေသဘောအရ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အား ချက်ချင်းစွန့်လွှတ် ရာ ရောက်စေရမည်။

(ဃ) ပင်လယ်ပြင်အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားမှုနှင့်ပတ်သက်၍၊ ၁၉၃၆ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်)ပြဋ္ဌာန်းချက် (ပြင်ဆင်ထားပြီး)၌ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက် ၏ အပိုဒ်-၂ ကို လိုက်နာလျက် ၁၅နှစ်အောက်မလျော့သော အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်ထားလျှင်၊ သို့မဟုတ် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏အပိုဒ်-၃ သည် ပင်လယ်ပြင်အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု နှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်း သတ်မှတ်ခဲ့လျှင်၊ ယင်းတရားဥပဒေသဘောကြောင့် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အားချက်ချင်းစွန့် လွှတ်ရာရောက်စေ ရမည်။

(င) ပင်လယ်ပြင်ငါးဖမ်းမှု အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၅၉ခုနှစ် အငယ်ဆုံး အသက် အရွယ်(ငါးဖမ်းသမား)ပြဋ္ဌာန်းချက်၌ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပြီး၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏အပိုဒ်-၂ကို လိုက်နာလျက်၁၅နှစ်အောက် မလျော့သော အငယ် ဆုံးအသက်အရွယ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်ထားလျှင်၊ ယင်းတရားဥပဒေသဘောကြောင့်၊ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အား ချက်ချင်းစွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

(စ) ၁၉၆၅ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (မြေပြင်အောက်လုပ်ငန်း)ပြဋ္ဌာန်းချက်၌ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး၊ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်ကသတ်မှတ်သည့် အသက်အရွယ်အောက်မလျော့သော အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ်တစ်ခုခုကို ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပိုဒ်-၂ အားလိုက်နာ၍သတ်မှတ်ခဲ့လျှင်၊ သို့မဟုတ် ယင်းအဖွဲ့က ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပိုဒ်-၃အရ ယင်းအသက်အရွယ်သည် သတ္တုတွင်းများ၌ မြေပြင်အောက်အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည် ဟု သတ်မှတ်ထားပါက၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက် အာဏာတည်လာလျှင် ယင်းတရား ဥပဒေသဘောကြောင့် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အား ချက်ချင်းစွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

၅။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏တာဝန်များအားလက်ခံခြင်းသည်-

(က) ၁၉၁၉ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (စက်မှုလုပ်ငန်း) ပြဋ္ဌာန်းချက်အား၊ ယင်း၏အပိုဒ်-၁၂နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

(ခ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး) ပဋ္ဌာန်းချက်အား၊ ယင်း၏အပိုဒ်-၉ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စွန့်လွှတ်ရာ ရောက်စေရမည်။

(ဂ) ပင်လယ်ပြင်အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ပင်လယ်ပြင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်အား၊ ယင်း၏အပိုဒ်-၁၀နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ ၁၉၂၁ ခုနှစ် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ် (ချိုးခွာနှင့်မီးထိုးသမားများ) ပြဋ္ဌာန်းချက်၏အပိုဒ်-၁၂နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အကယ်၍ ဤပြဋ္ဌာန်းချက် အာဏာတည်လာလျှင် စွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

အပိုဒ်-၁၁

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား နည်းလမ်းတကျလက်ခံအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းကို မှတ်ပုံတင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ်-၁၂

၁။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားမှုကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ၌ မှတ်ပုံတင်ပြီးသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်များ၌သာလျှင် လိုက်နာရန်တာဝန်ရှိစေရမည်။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည်အဖွဲ့ဝင်နှစ်နိုင်ငံ၏ လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုများကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ၌ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့ရက်မှ နောက်ထပ်တစ်ဆယ့်နှစ်လ လွန်မြောက်သောအခါ အာဏာသက်ဝင်စေရမည်။

၃။ ထိုမှနောက်တွင်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံအတွက် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားလက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုကို မှတ်ပုံ တင်ပြီးသည့်နေ့ရက်မှ နောက်တစ်ဆယ့်နှစ်လ လွန်မြောက်သောအခါ အာဏာသက်ဝင်စေရမည်။

အပိုဒ်-၁၃

၁။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသော အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် ဤပြဋ္ဌာန်းချက် ဦးစွာပထမ အာဏာသက်ဝင်ရန်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ မှတ်ပုံတင် ရန် ဆက်သွယ်ပေးပို့သည့်နေ့မှ(၁၀)နှစ် လွန်မြောက်သည့်အခါစွန့်လွှတ်နိုင်သည်။ ယင်းသို့စွန့်လွှတ်မှုအား မှတ်ပုံတင် သည့်နေ့မှ နောက်တစ်နှစ်မလွန်မြောက်မီ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်နိုင်ငံ(သို့) လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိသည့်နိုင်ငံ တိုင်းသည် ရှေ့စာပိုဒ်၌ဖော်ပြပါရှိသော နှစ်တစ်ဆယ်ကာလလွန်မြောက်ပြီး နောက်(၁)နှစ်အတွင်း၌ ဤအပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် စွန့်လွှတ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းမပြုခဲ့လျှင် နောက်ထပ်တစ်ဆယ့်နှစ်တာကာလအတွက် တာဝန် ရှိစေရမည် ဖြစ်သည့်အပြင်၊ ထိုမှနောက်တွင် ဤအပိုဒ်၌ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များအရ (၁၀)နှစ်တာ ကာလတစ်ခုစီ လွန်မြောက်သောအခါတိုင်းတွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ်-၁၄

၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသို့ ယင်းထံဆက်သွယ်ပေးပို့သော ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လက်ခံအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးမှုများနှင့် စွန့်လွှတ်မှုများအားလုံးကိုမှတ်ပုံတင်ခြင်းအား အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ ယင်းထံသို့ဆက်သွယ်ပေးပို့သည့် ဒုတိယအကြိမ်အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှတ်ပုံတင်သည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား အကြောင်းကြားသောအခါ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ဒုတိယအကြိမ်လက်မှတ်ထိုး အတည်ပြုသောနိုင်ငံများတွင် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက် အာဏာသက်ဝင်မည့်နေ့ရက်ကို သတ်မှတ်ကြရန် ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ်-၁၅

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း ၏အပိုဒ်-၁၀၂နှင့်အရ မှတ်ပုံတင်သွင်းရန် ရှေ့အပိုဒ်များ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်သွင်းခဲ့သည့် အားလုံးသော အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုများနှင့် စွန့်လွှတ်မှုများဆိုင်ရာ အချက်အလက်အပြည့်အစုံကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ဆက်သွယ် ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ်-၁၆

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့သည်၊ ယင်းကလိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည့် အချိန်များ၌ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို အထွေထွေ ညီလာခံသို့ တင်ပြရမည့်အပြင်၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏အလုံးစုံကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်မှုပြုရန်ကိစ္စကို ညီလာခံ၏အစည်းအဝေး အစီအစဉ်၌ ထည့်သွင်းသင့်မသင့် ဆင်ခြင်သုံးသတ်ရမည်။

အပိုဒ်-၁၇

၁။ ညီလာခံကြီးက ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လုံးဝဖြစ်စေတစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ခြင်း ပြုလုပ်၍ ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်တစ်ခုကို အတည်ပြုချမှတ်ခြင်းပြုလျှင်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်က အခြားတစ်နည်းပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုသည်ရှိသော်-

(က) အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက အထက်ပါအပိုဒ်-၁၃ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအားပမာမပြုဘဲ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ခြင်း ပြုထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်ကို လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းသည်၊ အကယ်၍ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်လိုက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ် အာဏာသက်ဝင်လာသော် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ယင်းတရားဥပဒေသဘောကြောင့် ချက်ချင်းစွန့်လွှတ်ရာ ရောက်စေရမည်။

(ခ) ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်လိုက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်အာဏာသက်ဝင်သည့်နေ့မှအစပြု၍ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား အဖွဲ့ဝင်များလက်ခံအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းမှ ရပ်စဲစေရမည်။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီးဖြစ်သော်လည်း ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်လိုက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်အား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုသေးသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အတွက်မူလပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပကတိရှိရင်းစွဲပုံစံနှင့် အတွင်းစာသားများအတိုင်း အာဏာတည်လျက်ရှိနေစေရမည်။

အပိုဒ်-၁၈

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အား ရေးသားထားသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ပြင်သစ်ဘာသာစာသားများသည် တူညီစွာ စစ်မှန်ခိုင်လုံခြင်း ရှိကြသည်။

၄။ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် -၁၈၂ (၁၉၉၉)

အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းအား ဆုံးခန်းတိုင်ဖယ်ရှားရန် အတွက်တားမြစ်ခြင်းများ၊ ချက်ချင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်

(စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့- ၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်)

လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း - ၁၉၉၉ ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၇)

ဂျီနီဗာတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် (၈၇)ကြိမ်မြောက်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားညီလာခံ

ရပ်တည်မှုအနေအထား - အာဏာတည်ဆဲစာချုပ်စာတမ်း (အခြေခံကျသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်)

နိဒါန်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရုံး၏ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှဦးဆောင်ကာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့ ၏ (၈၇)ကြိမ်မြောက် အထွေထွေညီလာခံကိုဂျီနီဗာမြို့၌ ၁၉၉၉ခုနှစ်၊ ဇွန်(၁)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းအား ဆုံးခန်းတိုင်ဖယ်ရှားရေးကို နိုင်ငံတော် အဆင့်နှင့်နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုအဖြစ်ခံယူပြီး၊ နိုင်ငံတကာ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်အကူအညီပေးခြင်းဖြင့် အထောက်အကူပြုစာချုပ်စာတမ်းများကို လက်ခံကျင့်သုံးရန်၊ နှင့် ကလေးလုပ်သား နှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံကျသည့်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်အနေဖြင့်ရှိဆဲဖြစ်သော လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ရန် အနိမ့်ဆုံးအသက်အရွယ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက် (၁၉၇၃) ကိုပိုမိုပြည့်စုံအောင် ဖြည့်စွက်ရန် ဟူသောအချက် ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ကြ၍လည်းကောင်း၊ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းကို ထိရောက်စွာ ဖယ်ရှားခြင်းသည် ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်ဖြစ်ကာ၊ ကလေးငယ်မိသားစုများ၏ လိုအပ်မှုများကိုဖြည့်ဆည်း ပေးနေစဉ်တွင် ကလေးငယ်များ အခြေခံပညာကို လွတ်လပ်စွာသင်ယူနိုင်ရေး၊ ဆိုးရွားသောအလုပ်အကိုင်များတွင် လုပ်ကိုင်နေရသည့်ကလေးငယ်များကို ၎င်း အလုပ်အကိုင်များမှဖယ်ရှားပစ်ရေး၊ ၎င်းတို့၏ဘဝပြန်လည်ထူထောင်ရေး နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးအတွက် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းပေးရေးသည် အရေးကြီးသည့်ကိစ္စရပ် ဖြစ်ကြောင်းကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခဲ့ကြလျက်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် (၈၃)ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားညီလာခံမှ လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည့် ကလေးလုပ်သားစေခိုင်းမှုဆုံးခန်းတိုင်စေရေး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်အလေးပေးလျက်လည်းကောင်း၊ ကလေးလုပ်သားသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပိုမိုနက်ရှိုင်းလာမှု ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ရကား ထိုကလေးလုပ်သားကိစ္စသည် ကာလရှည်ဖြေရှင်းရမည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆီသို့ ဦးတည်သောရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့်ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျော့ချရေးနှင့် လူတိုင်းပညာသင်ယူနိုင်သည့် အနေအထားတို့အပေါ်တွင် မူတည်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၀)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံကြီး က လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ ဆင်ခြင်လျက် လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားညီလာခံကြီး၏ (၈၆)ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကြီးမှ လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အိုင်အယ်(လ်)အိုကြေညာစာတမ်း နှင့် ၎င်း၏နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်များကို ပြန်လည်အမှတ်ရ ဆင်ခြင်လျက်လည်းကောင်း၊ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းပုံစံအချို့သည် အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်အကျိုးဝင်မှု၊ အထူးသဖြင့် အမွေခိုင်းစေမှုပြဋ္ဌာန်းချက် (၁၉၃၀ ခုနှစ်)၊ နှင့်ကျွန်ုပ်တို့ ကျွန်ုပ်တို့အလားတူ သဘောသဘာဝရှိသည့် လုပ်ဆောင်မှုများအား ဆုံးခန်းတိုင်စေရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၁၉၅၆ ခုနှစ် ကုလသမဂ္ဂ၏ နောက်ဆက်တွဲပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အကျိုးဝင်မှုကိုပြန်လည်အမှတ်ရ ဆင်ခြင်လျက် လည်းကောင်း၊ ညီလာခံအစီအစဉ်၏ စတုတ္ထမြောက်အခန်းကဏ္ဍဖြစ်သည့် ကလေးလုပ်သားနှင့်

စပ်လျဉ်းသည့်အဆိုပြုချက်များအား လက်ခံကျင့်သုံးရေးကို ဆုံးဖြတ်ကြလျက်လည်းကောင်း၊
ဤအဆိုပြုချက်များအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်အသွင်ဖြင့် ဖော်ဆောင်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ် ၊
ဇွန်လ (၇)ရက်နေ့တွင် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက် (၁၉၉၉
ခုနှစ်) ကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

အပိုဒ် (၁)

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေး
လုပ်သားခိုင်းစေခြင်းအား ဆုံးခန်းတိုင်ဖယ်ရှားရေးကို အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်တစ်ခုအနေဖြင့် ချက်ချင်းထိရောက်စွာ
ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ် (၂)

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကလေး ဟူသောဝေါဟာရသည် အသက်(၁၈)နှစ်အောက်လူ
အားလုံးကိုဆိုလိုပါသည်။

အပိုဒ် (၃)

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်း ဟူသော
ဝေါဟာရတွင် ပါဝင်သည့်အခြင်းအရာများမှာ-

- (က) လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် အသုံးပြုရန်၊ ကလေးစစ်သားအဖြစ် အဓမ္မ(သို့)
မဖြစ်မနေစုဆောင်းခြင်း အပါ အဝင်၊ ကလေးသူငယ်များအားရောင်းစားခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား
လူကုန်ကူးခြင်း၊ အကြွေးနှောင်တည်းကျွန်ပြု ခိုင်းစေခြင်း၊ ကျွန်ကဲ့သို့ အဓမ္မ(သို့) အတင်းအကျပ်ခိုင်းစေခြင်း
ကဲ့သို့သော ကျွန်ဘဝအသွင် သဏ္ဌာန်များအားလုံး (သို့) အလားတူ ပြုမူလုပ်ဆောင်မှုများ
- (ခ) လိင်မှုဆိုင်ရာညစ်ညမ်းစာအုပ်၊ ညစ်ညမ်းရှုပ်ရှင်ကားများထုတ်လုပ်ခြင်း(သို့)
လိင်မှုဆိုင်ရာတင်ဆက်မှုများ အတွက်ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်းတွင် ကလေးသူငယ်ကို အသုံးပြုခြင်း(သို့)
ခိုင်းစေခြင်း၊
- (ဂ) တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့်လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ကလေးသူငယ်အားအသုံးပြုခြင်း (သို့)
လုပ်ဆောင်ခိုင်း ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်
မူးယစ်ဆေးဝါးများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကုန်ကူးခြင်းများတွင် ခိုင်းစေခြင်း
- (ဃ) ကလေးသူငယ်များ၏ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး (သို့) ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာများကို
ထိခိုက် ပျက်စီးစေသည့်သဘောသဘာဝ (သို့) အခြေအနေများရှိသည့်အလုပ်အကိုင်စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အပိုဒ်(၄)

၁.၁ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်၊ အထူးသဖြင့်
အဆိုး ရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် (၁၉၉၉ ခုနှစ်) တွင်
ပါရှိသည့် အပိုဒ်(၃)နှင့် (၄) တို့ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ၊ သက်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊
အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီးနောက်တွင် နိုင်ငံတော်ဥပဒေများဖြင့်လည်းကောင်း (သို့)
စည်းမျဉ်းဖြင့်လည်းကောင်း (သို့) အခွင့်ရ အာဏာပိုင်များကသော်လည်းကောင်း အပိုဒ်ခွဲ ၃-(ဃ)တွင် ပါရှိသည့်အ
လုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ပေးစေရမည်။

၂.၂ သက်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးနောက်တွင် အခွင့်အာဏာပိုင်များက သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်အကိုင်အနေအထားကို ခွဲခြားသတ်မှတ်စေရမည်။

၃.၃ ဤအပိုဒ်(၄)၏ စာပိုဒ် (၁)တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများနှင့် ပတ်သက်၍၊ သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး အချိန်ကာလအပိုင်း အခြားအလိုက်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းကို လိုအပ်သလိုပြုလုပ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၅)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် သက်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီးနောက်တွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေသည့် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်လျော်ကန်သော ယန္တရားစနစ်များချမှတ်ခြင်း (သို့) သတ်မှတ်ခြင်းများလုပ်ဆောင်စေရမည်။

အပိုဒ်(၆)

၁.၁ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းကို ဆုံးခန်းတိုင်ဦးစားပေး ဖယ်ရှား မည့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၂.၂ အခြားသောသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ အမြင်များကိုလည်းလျော်ကန်သည့် အနေအထားအဖြစ်ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး ချမှတ်အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ် (၇)

၁.၁ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် လျော်ကန်သည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအရေးယူမှုများ(သို့) အခြားသော အရေးယူမှုများ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခြင်းအပါအဝင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိကြောင်း သေချာစေရန် ထိရောက်သောအကောင်အထည်ဖော် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်စေရမည်။

၂.၂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေမှုကို ဆုံးခန်းတိုင်ဖယ်ရှားရာတွင် အသိပညာပေးခြင်းကို အရေးကြီးသည့်ကိစ္စအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် အောက်ပါအခြင်းအရာများကို သတ်မှတ်အချိန်ကာလအတွင်း ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်စေရမည်။

(က) အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းတွင်ကလေးငယ်များအား ငှားရမ်းခန့်ထားခြင်းကို တားဆီးကာကွယ်ရန်၊

(ခ) ကလေးသူငယ်များအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းမှ ဖယ်ရှားရန်၊ ၎င်းတို့၏ ဘဝပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် လူမှုဘဝပြည့်စုံရေးတို့အတွက် သင့်လျော်လိုအပ်သည့်အကူအညီများကို တိုက်ရိုက်ဖြည့်ဆည်းပေးရန်၊

(ဂ) အခြေခံပညာအခမဲ့သင်ယူနိုင်ရေးနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပြီး၊ သင့်လျော်သည့်နေရာတိုင်းတွင် အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့် ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းမှ ကလေးငယ်အားလုံးကို ဖယ်ရှားသွားနိုင်ရန် အလို့ငှာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ကလေးသူငယ်များအတွက်ဖွင့်လှစ်ပေးရန်

(ဃ) အထူးအန္တရာယ်ရှိသည့်နေရာမျိုးတွင်ရှိနေသည့် ကလေးငယ်များ၏ အနေအထားကိုခွဲခြားသတ်မှတ်ကာ ယင်းကလေးငယ်များထံသို့ရောက်ရှိကူညီရန်၊

(င) မိန်းကလေးငယ်များဖြစ်မှုသဘာဝအရ၊ ၎င်းတို့ကိုအလေးထား ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရန်

၃.၃ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေသည့် သတ်မှတ်ချက်များပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည့် အခွင့်ရအာဏာပိုင်များကို သတ်မှတ်ပေးစေရမည်။

အပိုဒ်(၈)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် လူ တိုင်းပညာသင်ကြားနိုင်ရေးတို့အတွက် အကူအညီပေးမှုအပါအဝင်၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အကူအညီပေးမှုများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ကာ၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ ထိရောက်မှုရှိစေရန် တစ်ဦးန င့်တစ်ဦးအပြန်အလှန်အကူအညီပေးရန် လျော်ကန်သည့်ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်ကို လုပ်ဆောင်စေရမည်။

အပိုဒ်(၉)

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုများကို မှတ်ပုံတင်ထားနိုင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ် သမားအဖွဲ့ရုံးကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁.၁ မိမိတို့အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားမှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရုံးရှိ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

၂.၂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံ၏အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုများကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံတွင် မှတ်ပုံတင်ပြီးသည့် နေ့မှ (၁၂)လ ကြာပြီးနောက်တွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အာဏာတည်စေရမည်။

၃.၃ ထို့နောက်တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းအတွက် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းကို မှတ်ပုံတင်ပြီးသည့်နေ့မှ (၁၂) လ ကြာပြီးနောက်တွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အာဏာတည်စေရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁.၁ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီးသောအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် ၎င်း၏ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုး ခြင်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံဆက်သွယ်မှတ်ပုံတင်ပြီး ပြ ဋ္ဌာန်းချက်စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ (၁၀)နှစ် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသောအခါတွင် ၎င်းပြဋ္ဌာန်းချက် အားစွန့်လွှတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုစွန့်လွှတ်မှုသည် မှတ်ပုံတင်ပြီးသည့်နေ့မှစပြီး (၁)နှစ်မပြည့်မချင်းအကျိုးသက် ရောက်မှုမရှိစေရ။

၂.၂ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် နိုင်ငံတိုင်း (သို့) အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မရှိသေးသောနိုင်ငံများသည် အထက်ပါစာပိုဒ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် (၁၀)နှစ်တာကာလ သက်တမ်းကုန်ဆုံး ပြီးနောက်တစ်နှစ်အချိန်ကာလအတွင်း ဤအပိုဒ်(၁၁)တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် စွန့်လွှတ်ပိုင်ခွင့်ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး၊ နောက်(၁၀)နှစ်တာ ကာလအတွက် ၎င်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထို့နောက်တွင် ဤအပိုဒ်ပါ စည်းကမ်းချက်များအရ (၁၀) နှစ်တာ ကာလတစ်ခုစီလွန်မြောက် တိုင်း ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ်(၁၂)

၁.၁ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအားလုံးသို့ ယင်းထံဆက်သွယ်ပေးပို့သော အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုများနှင့် စွန့်လွှတ်မှုများ အားလုံးကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းကြားစေရမည်။

၂.၂ ဒုတိယအကြိမ်အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီးမှတ်ပုံတင်သည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား အကြောင်းကြားရာတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားပြဋ္ဌာန်းချက် အာဏာတည်မည့်ရက်ကို အလေးထားအာရုံစိုက် စေရန်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ်(၁၃)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အထက်ဖော်ပြပါအပိုဒ်ခွဲများတွင် ပါရှိသည့် သတ်မှတ်ပြန်ဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ၊ ၎င်းမှတ်ပုံတင်ထားပေးသည့် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှုအားလုံး၊ စွန့်လွှတ်မှု အားလုံးတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်အပြည့်အစုံကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အပိုဒ်ခွဲ(၂) အရ မှတ်ပုံတင်ရန်အတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတင်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့အနေဖြင့် လိုအပ်သည်ဟုယူဆသည့်အချိန်၌ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို အထွေထွေညီလာခံကြီးသို့ အစီရင်ခံစာတင်ပြရမည် ဖြစ်ပြီး ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်လုံး (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်ကို ညီလာခံ ၏အစီအစဉ်ထဲတွင် ထည့်သွင်းရန် သင့်မသင့်ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရမည်။

အပိုဒ်(၁၅)

၁.၁ ညီလာခံကြီးကဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုလုံးဝဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ခြင်းပြုလုပ်၍ ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်တစ်ခုကို အတည်ပြုချမှတ်ခြင်းပြုလျှင် ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်က အခြားတစ်နည်း ပြဋ္ဌာန်းချက်ခြင်း မရှိသော်

(က) အသစ်ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အာဏာတည်လာသည့်အချိန်တွင် အထက်ပါ အပိုဒ်ခွဲ(၁၁)တွင် ပါရှိသည့်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ပမာဏမပြုဘဲ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ထား သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်သည် အကယ်၍အာဏာတည်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်လာသောအခါတွင် ဖြစ်စေ၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ယင်းဥပဒေသဘောကြောင့်ပင် ချက်ချင်းစွန့်လွှတ်ရာရောက်စေရမည်။

(ခ) အသစ်ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အာဏာတည်မြဲသည့်နေ့ရက်မှ စပြီး ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းကို ရပ်စဲစေရမည်။

၂.၂ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် သစ်ကိုအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိသေးသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် မည်သို့သော အခြေအနေ တွင်ဖြစ်စေ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ပကတိပုံစံအနေအထားနှင့် ၎င်းတွင်ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာများသည် အာဏာတည်မြဲလျက်ရှိ နေစေရမည်။

အပိုဒ်ခွဲ (၁၆)

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အားအင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာတို့ဖြင့်ရေးသားထားသည့် စာသားများသည် တူညီစွာ စစ်မှန်နိုင်လုံမှုရှိသည်။

၅။ လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အိုင်အယ်(လ်)အို ကြောညာစာတမ်း

လူမှုတရားမျှတခြင်းသည် လူသားအားလုံးအတွက်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ကြောင်းကို သိမြင်နည်းလာပြီး အိုင်အယ်(လ်)အိုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ ပါသည်။

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုသည် သာနာညီမျှမှု ရှိရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် လုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်းအခြင်းအရာက ၊ အိုင်အယ်(လ်)အို အနေဖြင့် ခိုင်မာသောလူမှုရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ တရားမျှတမှုနှင့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အသင်းအဖွဲ့များကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ခိုင်မာလာစေခဲ့ပါသည်။

အိုင်အယ်(လ်)အိုအနေဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ယင်း၏ အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် နယ်ပယ်အားလုံးရှိ သုတေသနပြုခြင်းဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ အပေါ်တွင် ယခင်နှင့်မတူပဲ၊ ပိုမိုအလေးထား အာရုံစိုက်သင့်ပါသည်။ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများသည် အခြေခံကျယ်ပြန့်သည့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတစ်ရပ်ကို ဖန်းတီးရန်အတွက် အပြန်အလှန်အားပေး ထောက်ခံမှုပြုသည့် အစိတ်အပိုင်းများ သေချာစွာ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အထူးသဖြင့် အလုပ်အကိုင်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း သင်တန်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခြေအနေဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များတွင် ပိုမိုအလေးထား အာရုံစိုက်သင့်ပါသည်။

အိုင်အယ်(လ်)အိုသည် အထူးသဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ဟူသော လူမှုရေးဆိုင်ရာအထူးလိုအပ်မှုများနှင့် အခက်အခဲပြဿနာကြုံတွေ့နေရသော သူများကို အထူးအလေးထား အာရုံစိုက်သင့်ပြီး နိုင်ငံတကာ၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံသားတို့အတွက် ယင်းတို့ ကြုံတွေ့နေရသည့် အခက်အခဲပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရန်ရည်ရွယ်ပြီး၊ ယင်းတို့၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော် ခြင်း၊ အားပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်သင့်ကာ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး၊ ထိရောက်သည့် မူဝါဒများကို တိုးမြှင့်ဖော်ဆောင်သင့်ပါသည်။

လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကြားရှိချိတ်ဆက်မှုကို ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာအခြေခံ မူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အာမခံချက်သည် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ယင်းအားမခံချက်သည် ကြွယ်ဝမှုဆိုင်ရာမျှတသော ရှယ်ယာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လွတ်လပ်စွာ တောင်းနိုင်စွမ်းရှိစေကာ၊ ယင်းတို့၏လူ့စွမ်းအား ဖြစ်နိုင်ခြေအလားအလာများ ကိုလည်း ပြည့်ဝစွာရရှိစေနိုင်ပါသည်။

အိုင်အယ်(လ်)အိုသည် နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားရေးရာ စံချိန်စံညွှန်းများကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် ယင်းတို့ကို ကိုယ်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ အခွင့်အရေးအစည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အိုင်အယ်(လ်)အိုသည် ယင်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူသဘောတရားများပါ ဖော်ပြချက်အတိုင်း လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတကာ၏ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းတို့ကို ရရှိပါသည်။

စီးပွားရေးအရ အပြန်အလှန်အမှီသဟဲ ပြုနေမှုကြီးထားလာသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်တွင် အိုင်အယ်(လ်)အို၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းတွင် အထင်အရှားသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြေခံမူသဘော တရားများနှင့်

အခွင့်အရေးများ၏ ပြောင်းလဲမှုမရှိသော သဘာဝကို ထပ်လောင်း အတည်ပြုရန်နှင့် နိုင်ငံတကာကျင့်သုံးမှုကို မြှင့်တင်ရန် အရေးကြီးလိုအပ်နေပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားညီလာခံ

၁။ ပြန်လည်အမှတ်ရဖော်ဆောင်ခြင်း -

(က) အိုင်အယ်(လ်)အိုနှင့် လွတ်လပ်စွာချိတ်ဆက်ပေါင်းစည်းရာတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံး သည် ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းနှင့် ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားကြေညာစာတမ်းတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် မူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများကို အတည်ပြုပေးခဲ့ပြီး အိုင်အယ်(လ်)အို၏ ယေဘုယျ မျှော်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရေးဆီသို့ရှေးရှုလျက် မိမိတို့၏ အကောင်းဆုံးသော အရင်းအမြစ်များနှင့် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ တိကျသည့်အခြေအနေနှင့် အပြည့်အဝ ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဤမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများသည် ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် တိကျသည့်အခွင့် အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများဆိုင်ရာ အသွင်ပုံစံဖြင့် အိုင်အယ်(လ်)အို အဖွဲ့အစည်းတွင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းပြင်ပတွင်ပါ အခြေခံအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

၂။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသည် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုရ သေးလျှင်ပင်၊ အဖွဲ့အစည်း၏အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ရင်းစေတနာမှန်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းများနှင့် အညီ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အဓိကအခြင်းအရာများဖြစ်သော အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူသဘောတရားများကို လေးစားလိုက်နာရန် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သိရှိနားလည်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်း ကြေညာပါသည်။ အတိအကျဆိုရသော် -

(က) လွတ်လပ်စွာအသင်းအပင်း ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စုပေါင်းဆွေးနွေးအရေးဆိုခွင့်ကို ထိရောက်စွာ အသိအမှတ်ပြုခြင်း

(ခ) အဓမ္မ(သို့) မလုပ်မနေရ လုပ်အားခိုင်းစေမှုပပျောက်ရေး

(ဂ) ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေခြင်းကို ထိရောက်စွာဖယ်ရှားရေး

(ဃ) အလုပ်အကိုင်နှင့် အတတ်ပညာဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အိုင်အယ်(လ်)အိုသည် ပြင်ပအရင်းအမြစ်များနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း အပါ အဝင်၊ ယင်း၏ဖွဲ့စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာနှင့် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ ကို အပြည့်အဝအသုံးပြုခြင်းနှင့်အတူ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို ထောက်ပံ့ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း ပါ အပိုဒ်(၁၂)နှင့်အညီ ယင်းနှင့် ဆက်ဆံရေးတည်ဆောက်ထားပြီး ဖြစ်သည့် အခြားသော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတိုက်တွန်း အားပေးခြင်းအားဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ချမှတ်တည်ဆောက်ပြီးဖြစ်ကာ၊ လိုအပ်မှု ရှိနေသော အရာများအပေါ်ဖြည့်ဆည်းတုန့်ပြန်ရာ တွင် အောက်ပါနည်းလမ်းများအားဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုပြုရန် တာဝန်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

(က) အခြေခံပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့် အကြံပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ကြဉ်းပေး ခြင်းအားဖြင့်

(ခ) ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များအဓိက အခြင်းအရာများဖြစ်သော အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် ဆိုင်သော မူသဘောတရားများကို လေးစားလိုက်နာရန်၊ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သိရှိနားလည် ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ တစ်ချို့တစ်ပက်ကို သော်လည်းကောင်း အားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုရသေးသည့် အနေအထားတွင်ရှိသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ပံ့ပိုး ကူညီခြင်းအားဖြင့်

(ဂ) စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်းအားဖြင့်

၄။ ဤကြေညာစာတမ်း အပြည့်အဝအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရန် အဓိပ္ပါယ်ရှိပြီးထိရောက်မှု ရှိသော မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်ကို ဤကြေညာစာတမ်း၏ တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း ဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသော နောက်ဆက်တွဲတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည်။

၅။ အလုပ်သမားရေးရာ စံချိန်စံညွှန်းများကို ကုန်သွယ်ရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ရည်ရွယ်ချက် များအတွက် အသုံးပြုသင့်ကြောင်းနှင့် ဤကြေညာချက်စာတမ်းနှင့် ယင်း၏ နောက်ဆက်တွဲ အစီအစဉ် တွင်ပါရှိသည့် မည်သည့်တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ထိုသို့သောရည်ရွယ်ချက် များအတွက် မှီငြမ်းခြင်း (သို့) အခြား နည်းဖြင့်အသုံးပြုခြင်း မပြုရဟူ၍ အလေးထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဤကြေညာစာတမ်းနှင့် ယင်း၏ နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ် အားဖြင့် နိုင်ငံတစ်ခု၏ သိသာထင်ရှားသည့် ကောင်းကျိုးရလဒ်ကို မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ စစ်ဆေးမှုမပြုသင့်ကြောင်း အလေးထားပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ကြေညာချက်နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်

၁။ ယေဘုယျရည်ရွယ်ချက်

၁။ အောက်တွင်ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် နောက်ဆက်တွဲ၏ရည်မှန်းချက်မှာ အိုင်အယ်(လ်) အို ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းနှင့် ဖီလာဒဲလဖီးယား ကြေညာစာတမ်းတို့တွင် အလေးပေး တန်ဖိုးထားပြီး၊ ဤကြေညာစာတမ်းတွင် ထပ်လောင်းအတည်ပြုထားသော အခြေခံမူ သဘော တရားများနှင့် အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုများကို အားပေးရန်ပင်ဖြစ်သည်။

၂။ တိကျသည့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်မှု သဘောသဘာဝတစ်ရပ်ဖြစ်သော ဤရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီ စေရန်အတွက် ဤအခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် ရာတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် အသုံးဝင်သည့် ပံ့ပိုးမှုဖြစ်နိုင်သည့် အိုင်အယ်(လ်)အို၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအားဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီကာ နယ်ပယ်များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ရန် ဤနောက်ဆက် တွဲအစီအစဉ်က ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ချမှတ်ထားသည့် ကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာ ယန္တရားများအတွက် အစားထိုးလုပ်ဆောင်ခြင်း မဟုတ်သကဲ့သို့ ယင်းတို့၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ဟန့်တားခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဤကြီး ကြပ်မှုယန္တရားများ၏ နယ်ပယ်အတွင်းရှိ တိကျသည့် အခြေအနေများကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုရ (သို့) ဤနောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်၏ မူဘောင်အတွင်း ပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းမပြုရပါ။

၃။ အောက်တွင်ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် ဤနောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်၏ ကဏ္ဍနှစ်ရပ်သည် တည်ဆဲလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပေါ်တွင် အခြေခံပါသည် - အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်း မရှိသော အခြေခံပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်သည့် နောက်ဆက်တွဲ အစီအစဉ် သည် အခြေခံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ် (၁၉)၊ အပိုဒ်ခွဲ ၅(င) အားကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ဆိုင်သည့် လက်ရှိလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအား ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုခြင်းကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူ သဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများအား မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ၏လိုအပ်မှုများ၊ အိုင်အယ်(လ်) အို ၏ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူ သဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများ အားမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရရှိသည့်အောင်မြင်မှုများ နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ညီလာခံတွင် ပြုလုပ်သည့်အကြိမ်ကြိမ် ဆွေးနွေးမှုများတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိသော အခြေခံပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး နှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်သည့် နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နယ်ပယ်

၁။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အခြေခံပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်း မရှိသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကြေညာချက်စာတမ်းနှင့် အညီ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုများကို ၁၉၉၅ခုနှစ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ မိတ်ဆက်ထားသည့် လေးနှစ်ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းကို အစားထိုးပြီး ရှင်းလင်း လွယ်ကူသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် နှစ်စဉ်ပြန်လည်ဆန်းစစ်သည့် အခွင့်အရေး တစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်း ပံ့ပိုးပေး ရန် ဖြစ်သည်။

၂။ နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်သည် ကြေညာချက်စာတမ်းတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများနှင့် ဆိုင်သည့် အမျိုးအစား(၄)မျိုးနှင့် အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

၁။ နောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ်သည် အိုင်အယ်(လ်)အို ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ်(၁၉) အပိုဒ်ခွဲ ၅(င) နှင့်အညီ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား မေတ္တာရပ်ခံထားသည့် အစီရင်ခံစာများအပေါ်တွင် အခြေခံပါသည်။ ဖွဲ့စည်း ပုံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ် (၂၃)နှင့် ချမှတ်ထားသော အလေ့အကျင့်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် အခြေခံ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ် (သို့) ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ထက် ပိုပြီး အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်း မရှိသေး သော အစိုးရများထံမှ ၎င်းတို့၏ဥပဒေနှင့် အလေ့အကျင့်များတွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ပြောင်းလဲမှုများ နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် အစီရင်ခံစာပုံစံများကို ရေးဆွဲသွား မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရုံးက စုစည်းထားသည့် ဤအစီရင်ခံစာများကို အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ကပြန်လည် ဆန်းစစ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်ခြင်းမရှိသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ၎င်းတို့၏ အစီရင်ခံစာများတွင်ပါရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ဆွေးနွေးမှုများအတွက် လိုအပ်သော (သို့) အသုံးဝင်သော သက်သေများဖြစ်နိုင်သည့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များ ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးခွင့် ပြုရန် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ တည်ဆဲလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အညီ ချိန်ညှိမှုများကို စစ်ဆေးသွားမည် ဖြစ်ပါ သည်။

၃။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နယ်ပယ်

၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ယခင်အချိန်အတွင်း မှတ်သားထားသည့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူ သဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အမျိုးအစား (၄)မျိုးနှင့် ပတ်သက်သည့် အားကောင်းသော ကမ္ဘာ့ပုံရိပ်ကို ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးရန် အိုင်အယ်(လ်)အိုက ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးသည့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများ၏ ထိရောက်မှုကို အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ရာတွင် အခြေခံအခြင်းအရာအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အဖွဲ့အစည်းတွင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းပြင်ပမှ လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များကို စည်းရုံး လှုံ့ဆော်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးထားသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် လုပ်ငန်းစီမံချက်အသွင် ပုံစံအပါအဝင် နောက်ဆက်တွဲ အချိန်ကာလအတွက် ဦးစားပေးရမည့် အရာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းအတွက် ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

၁။ တရားဝင်သတင်းအချက်အလက်များ (သို့) ချမှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ စုဆောင်းအကဲဖြတ်ထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံပြီး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားအောက်တွင် အစီရင်ခံစာကို ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြုလက်မှတ်ထိုးရသေးသည့် နိုင်ငံများ၏ ကိစ္စရပ်များတွင် အထူးသဖြင့် အစီရင်ခံစာသည် အထက်တွင် ဆိုခဲ့ပြီးသော နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်သည့် နောက်ဆက်တွဲ အစီအစဉ်တွင် တွေ့ရှိရသည့် အချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး၊ ရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိစ္စရပ်များတွင် အထူးသဖြင့် အစီရင်ခံစာသည် အထက်တွင်ဆိုခဲ့ပြီးသော နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်သည့် နောက်ဆက်တွဲ အစီအစဉ်တွင် တွေ့ရှိရသည့် အချက်များအပေါ်အခြေခံပြီး ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အစီရင်ခံစာကို ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းပါ အပိုဒ်(၂၂) နှင့်ဆောင်ရွက်ထားသည့် အစီရင်ခံစာများအပေါ် အခြေခံပြီး

ရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် အိုင်အယ်(လ်)အို၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ နှင့် အခြားသောလုပ်ဆောင်မှုများမှ ရရှိသည့် အတွေ့အကြုံကိုလည်း ရည်ညွှန်းကိုးကားသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က သဘောတူထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အခြေခံသော လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူ သဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မဟာဗျူဟာမျှော်မှန်းချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အကြိမ်ကြိမ်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် အစီရင်ခံစာကို ညီလာခံသို့တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနောက်အစီရင်ခံစာသည် နောက်ဆက်တွဲကာလတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ဦးစားပေးအရာများနှင့် ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ အပါအဝင် အိုင်အယ်(လ်)အို၏ ရရှိနိုင်မည့်ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းအားလုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် ဤ ဆွေးနွေးပွဲမှ ညီလာခံအနေဖြင့် ကောက်ချက်ချရန်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ် သမားရေးရာရုံးအတွက် ယင်းတို့လုပ်ဆောင်မည့် တာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် လမ်းညွှန်မှုပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

၄။ သိရှိနားလည်ထားသည်မှာ -

၁။ ပဏာမပြဋ္ဌာန်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်ချက်များအတွက် ညီလာခံ နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ တည်မြဲအမိန့်သို့ အဆိုပြုချက်များ ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

၂။ နောက်ဆုံးတွင် ညီလာခံမှ အပိုင်း(၁) တွင်ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်အခြံအခုံ ပြီးပြည့်စုံလုံလောက်ခဲ့သော်လည်း အတွေ့အကြုံရယူခဲ့မှုအပေါ်တွင် သတ်မှတ်ရန် ဤနောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်မည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ၊ဂျီနီဗာမြို့၌ကျင်းပပြုလုပ်သည့် ၈၆ ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားညီလာခံကြီးက အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံမူ သဘောတရား များနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အိုင်အယ်(လ်)အို ကြေညာစာတမ်း နှင့် ယင်း၏ နောက်ဆက်တွဲအစီ အစဉ်ကို မှန်မှန်ကန်ကန် လက်ခံကျင့်သုံးသည်။

ထိုသို့ ယုံကြည်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၉၈ခုနှစ် ဇွန်လ၏ ၁၉ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုး ဖြည့်စွက်ရေးသွင်းခဲ့သည်။

ညီလာခံ ဥက္ကဋ္ဌ၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်။

ကလေးအလုပ်သမားကို ရုပ်ပစ်

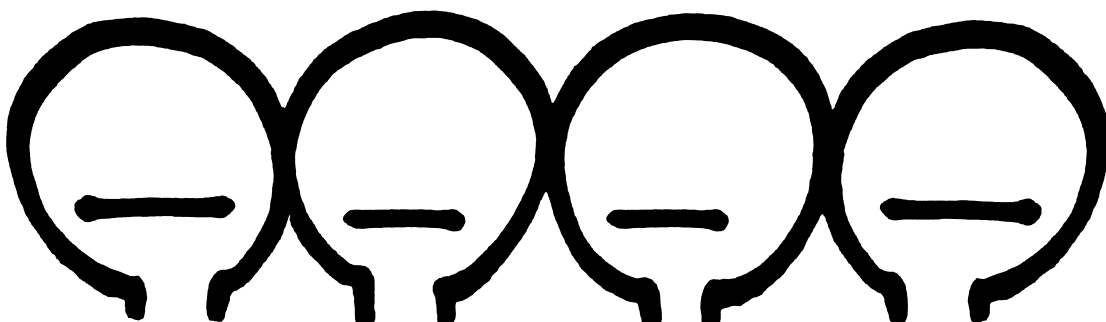
Fundamental Principles and Rights
at Work Branch (FUNDAMENTALS)

International Labour Organization
4 route des Morillons
CH-1211 Geneva 22 – Switzerland
Tel.: +41 (0) 22 799 61 11
Fax: +41 (0) 22 798 86 95

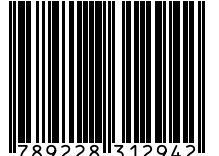
fundamentals@ilo.org - www.ilo.org/childlabour

@ILO_Childlabour

ISBN 978-92-2-831294-2

9 789228 312942